

Årsrapport 2018

Miljöförvaltningen Göteborgs Stad

ISBN nr: 1401-2448

Årsrapport 2018 Facknämnder

Miljö- och klimatnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Verksamhetsanalys.....	6
2.1	Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling.....	6
2.1.1	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	7
2.2	Fördjupad analys beträffande ekonomi	8
2.2.1	<i>Analys av årets utfall.....</i>	8
2.2.1.1	<i>Bruttokostnadsutveckling.....</i>	9
2.3	Värdering av eget kapital.....	9
2.4	Utveckling inom personalområdet.....	10
2.4.1	<i>Personalvolym och lönekostnad.....</i>	10
2.4.2	<i>Övrig utveckling inom personalområdet.....</i>	10
2.5	Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget	12
2.6	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	13
2.6.1	<i>Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll</i>	13
2.6.2	<i>Sponsring.....</i>	13
2.6.3	<i>Uppföljning av program för e-samhälle.....</i>	13
2.6.4	<i>Uppdrag till miljö- och klimatnämnden om koordinering av arbetet med Green Digital Charter.....</i>	14
3	Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	15
3.1	Kommunfullmäktiges mål - tabell.....	15
3.2	Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden	21
3.3	Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges budgetuppdrag	22
3.3.1	<i>Alla nämnder och styrelser ska utveckla ett samarbete med civilsamhället.....</i>	22
4	Bokslut.....	23
4.1	Sammanfattande analys	23
4.2	Resultaträkning.....	24
4.2.1	<i>Miljöstimulansmedel</i>	25
4.2.2	<i>Fossilfritt Göteborg.....</i>	26
4.2.3	<i>Miljögifter i vattendrag.....</i>	26
4.3	Balansräkning	27
5	Prestationer och nyckeltal	28
6	Uppföljning av nämndens uppdrag	33
7	Uppföljning av intern kontroll.....	38

8	Uppföljning av handlingsplan för arbetsmiljö och hälsa.....	39
9	Uppföljning av plan för likabehandling	42
10	Uppföljning av strategi för kompetensförsörjning.....	44
11	Förvaltningens utvecklingsarbete	47

1 Sammanfattning

Mål i kommunfullmäktiges budget

Nämnden har valt att prioritera fjorton av de arton mål som fanns i stadens budget för 2018. För sex av dessa uppdrag bedöms nämndens bidrag till måluppfyllelse vara god, för åtta har nämnden presterat ett visst bidrag. De försiktiga värderingarna grundar sig i alla fall utom ett på den relativt lilla rådighet som nämnden har inom ramen för de aktuella målen. För ett av målen "*Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp*" har nämnden dessutom ett särskilt uppdrag genom sitt processägarskap. Nämnden har bedrivit ett framgångsrikt arbete för att begränsa miljö- och klimatpåverkan genom att ta fram beslutsunderlag som till exempel utredningarna "*Fossilfritt Göteborg - vad krävs*", "*Styrning och ledning av ekologiska dimensionen av hållbar utveckling*" samt "*Göteborgsmetoden som ett gemensamt miljöledningssystem för Göteborgs Stad*". Till vissa delar har också arbetet med att driva på för att planer och program ska genomföras varit framgångsrikt. Men inte så framgångsrikt som vi gärna skulle vilja se. Här har nämnden påbörjat ett arbete för att utveckla och implementera arbetsätt så att de blir effektivare och vi kan förvänta en större nytta av vårt arbete.

Uppdrag i kommunfullmäktiges budget

I kommunfullmäktiges budget fick nämnden sju uppdrag, där fem har genomförts enligt uppdragsbeskrivningen. Ett uppdrag är inte aktuellt för nämnden eftersom vi inte har några mansdominerade verksamheter. När det gäller uppdraget som handlar om assisterande tjänster så återstår fortfarande inventeringsarbetet. Dessutom har två uppdrag som nämnden fick i kommunfullmäktiges budget 2017 slutförts under året. Uppdragen från 2017 och två av uppdragen i kommunfullmäktiges budget 2018 hänger tätt samman och kan ses som nyckeluppdrag för miljö- och klimatnämnden under 2018. Det ena handlar om utredningen kring vad som krävs för att Göteborg ska bli fossilfritt, och det andra handlar om de åtgärder som krävs för att minska förekomsten av miljögifter i Göteborgs vattendrag. Utredningarna visar att det finns stora utmaningar inom båda områdena. Det är därför bekymmersamt att det visade sig vara svårt att få igång åtgärder och aktiviteter, trots att nämnden hade medel att fördela till andra nämnder för sådana åtgärder och aktiviteter.

Nämnden har två uppdrag som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget. Båda uppdragen är löpande och pågående enligt plan.

Uppdrag i nämndens budget

Nämnden gav dessutom förvaltningen åtta uppdrag att genomföra under 2018. Samtliga uppdrag har genomförts enligt uppdragsbeskrivningarna.

Miljötillsyn, livsmedelskontroll och miljödiplomering

Nämndens reglemente innehåller uppdrag kring tillsyn och kontroll, miljödiplomering och miljöövervakning. Miljötillsynen och livsmedelskontrollen syftar till att påverka verksamhetsutövarna att agera på ett sådant sätt att deras verksamhetsutövning har så liten negativ effekt som möjligt på människors hälsa och i miljön. Arbetet prioriteras utifrån uppskattad risk och vi utvecklar och testar kontinuerligt nya metoder för att vår tillsyn och kontroll ska ha ännu större positiv effekt. Under året har tillsynen och kontrollen hanterat drygt 18 000 ärenden som inkluderar knappt 60 000 handlingar. Livsmedelskontrollen har genomfört närmare 6 000 kontroller, vilket är en ökning gentemot 2017 med 28 procent. Antalet beslut om att åtgärder måste vidtas var 3 441 vilket är en minskning med fem procent jämfört med 2017. Minskningen ligger inom livsmedelskontrollen och beror på ett ökat fokus på att kontrollerna ska finna de största

riskerna för människors hälsa och de största redlighetsbristerna, och att dessa ska åtgärdas.

Nämnden har förelagt Volvo Group Real Estate AB om att komplettera sin riskbedömning när det gäller de förorenade sedimenten vid före detta Damen Götaverken. Nämnden har också beslutat om föreläggande och åtalsanmälan av den verksamhetsutövare som låg bakom utsläppet av rapsolja i Stora ån.

Miljödiplomeringen har utfärdat 151 miljödiplom, varav sex till evenemang. Inga förskolor eller skolor har diplomerats under året, vilket är ett resultat av flytt till de nya nämnderna.

Miljöövervakning

Miljöövervakningen har genomförts enligt plan med fokus på luftkvalitet, buller och biologisk mångfald.

Förvaltningens utvecklingsarbete

Under året har förvaltningen arbetat med ökad digitalisering bland annat genom att införa ett nytt system för ärendehantering. Förvaltningen har också fortsatt införandet av aktivitetsbaserade arbetssätt, med ökad digitalisering och nyttjande av lokalerna så optimalt som möjligt för att skapa en god arbetsmiljö. Detta innebär aktiva, lugna och tysta zoner, funktionsplatser och betydligt fler mötes- och projektrum, samt inte minst fler naturliga mötesplatser där man träffar kollegor och chefer i vardagen.

Ekonomi

Miljö- och klimatnämnden redovisar ett ekonomiskt resultat på plus 8,7 miljoner kronor, vilket också blev avvikelsen mot budget.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

Hämta in kunskap, analysera och skapa syntes

Under 2018 har ett fokus varit att färdigställa ett antal av kommunfullmäktige respektive nämnden beställda utredningar. Uppdragen från kommunfullmäktige från 2017 "*Fossilfritt Göteborg - vad krävs?*" och "*Förekomst av miljögifter i Göteborgs vattendrag*" har slutförts. Övriga utredningar är antingen färdigställda eller är inplanerade för avrapportering på nämndens möte i mars 2019 (se kapitel 3).

Miljövaktning av luft och buller har genomförts enligt plan, liksom merparten av den ekologiska miljöövervakningen.

Revision (tillsyn, kontroll och diplomerings)

Närmare 6 000 livsmedelskontroller har genomförts, vilket är en ökning med 28 procent jämfört med 2017. Planering och uppföljning sker enligt den metodik som vi beskrev i U2, inklusive regelbunden kommunikation med medarbetarna om uppnått resultat. Samtidigt som antalet kontroller har ökat har antalet beslut (kontroller där inspektörerna finner brister) sjunkit med dryga 30 procent. Detta är ett resultat av förändrade arbetssätt med ett större fokus på att kontrollerna ska vara riskbaserade. Det betyder att vi fokuserar på betydande hälsorisker och betydande redlighetsbrister. Andra kvalitetsdrivande åtgärder har varit att ha normerande inspektörer och servicekoordinatorer. Servicekoordinatorernas arbete har bland annat resulterat i färre händelsestyrda kontroller (minskning med tolv procent). Med ett begränsat antal medarbetare som bedömer inkomna ärenden får vi en bättre helhetsbild och kan se eventuella mönster, och därmed bättre bedöma om en kontroll behövs.

Huvuddelen av miljötillsynen är genomförd enligt plan. Som rapporterats i U2 och U3 har det gjorts justeringar i verksamhetsplanen eftersom vi bedömde att personalavgångar skulle komma att betyda ett kapacitetstapp. De nyanställda kom dock snabbt igång med att bedriva tillsyn, vilket gjorde att den eftersläpning som uppstått delvis kunde tas i kapp. Arbetet med att utveckla våra metoder för planering, styrning och uppföljning av tillsynen, har fortgått enligt plan. Vid användning av ett nytt planeringsverktyg har vi sett att vissa årsobjekt (A-, B- och C-verksamheter) inte fått tillsynsbesök i tillräcklig utsträckning. Omprioriteringar har gjorts för att säkerställa att verksamheterna med årsavgift i första hand skulle få den tillsyn som de ska ha enligt riskklassningen. Därefter hanterades verksamheter med timtillsyn, som generellt har mindre risker. Vi har börjat använda ett system som bygger på att följa utvalda tillsynsindikatorer, med syftet är att följa utvecklingen inom olika branscher och därmed kunna styra tillsynen mot att miljömålen uppnås.

Länsstyrelsen har gjort revision av vår tillsyn. Arbetet med att rätta till de brister som observerades är genomfört.

Nämnden har förelagt Volvo Group Real Estate AB (VGRE) om att komplettera sin riskbedömning när det gäller de förorenade sedimenten vid före detta Damen-Götaverken. Beslutet har överklagats av VGRE till länsstyrelsen, som ännu inte tagit ställning i frågan.

Ett utsläpp av rapsolja till Stora ån i Sisjön påverkade miljön i naturområdet Välen under sommaren. Företaget som släppt ut oljan identifierades, och vi har bedrivit tillsyn som resulterade i föreläggande om åtgärd och åtalsanmälan.

Arbetet med miljödiplomering har pågått enligt etablerade arbetssätt, om dock i mindre omfattning än planerat, vilket beror på minskad efterfrågan.

Möjliggöra och driva

Utredningarna som nämnts ovan utgör en viktig grund för vidare utveckling av nya och uppdaterade styrande dokument som rör vårt uppdrag att driva och samordna den ekologiska dimensionen i staden. En grund för att ta en tydligare roll i stadens miljöstrategiska arbete har lagts och arbetet med att driva och samordna den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling i staden har gått in i ett nytt skede (se kapitel 3).

Stödprocesser

Ett nytt ärendehanteringssystem har implementerats och övergången till aktivitetsbaserade arbetssätt har fortskridit.

2.1.1 Viktiga framtidsfrågor

Enligt det kommunala ändamålet utgör ”*Miljö- och klimatnämnden stadens myndighetsutövande nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet och ska driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling*”. Detta inkluderar således revisionsverksamhet inom livsmedelskontroll, miljötillsyn och miljödiplomering. Det inkluderar också insamlande av data, analys och skapande av syntes genom miljöövervakning, omvärldsbevakning, samt olika typer av utrednings-, utvecklings- och innovationsarbeten. Det innebär att vi ska ha den senaste expertkunskapen inom våra ansvarsområden, och med denna som stöd möjliggöra och driva på miljö-, klimat- och hälsoskyddsarbetet i staden, med målet att bidra till en hållbar utveckling av Göteborg.

Att samla in den kunskap som vi behöver, göra analyser av hög kvalitet och skapa syntes där ny kunskap integreras med redan väl beprövad erfarenhet är avgörande för framgång i detta uppdrag. Här behöver vår förmåga att göra välgrundade analyser och sätta dem i sitt sammanhang utvecklas ytterligare. Ett arbete som kan ske genom såväl kompetensutveckling av befintlig personal som nyrekrytering.

Vi behöver fortsätta att, i samarbete med andra aktörer i staden och i samhället, utveckla miljöövervakningen. Centralt här är utveckling av vårt uppdrag att samordna stadens arbete med implementering av EU:s direktiv för vatten och marin miljö.

Vi behöver fortsätta att utveckla våra samarbeten med olika forskningsaktörer för att säkerställa att vi får den kunskap som vi behöver för att utveckla staden. Det handlar både om att forskningsaktörerna ska känna till de behov som finns, och att vi ska få till oss den nya kunskap som genereras. Dessutom får handläggarna kompetensutveckling.

Resultaten från de utredningar som har och som snart ska presenteras för nämnden ska omsättas till verkstad. Detta kommer kräva effektiva arbetssätt för att säkerställa att resultaten kommer till nytta. En viktig fråga är således hur vi bäst når ut med resultaten till förtroendevalda och tjänstepersoner i staden. Dialoger mellan miljö- och klimatnämnden och andra nämnder och styrelse kommer att genomföras. Likaså ska förvaltningens tjänstepersoner i större omfattning skapa plattformar för samverkan där sådana saknas.

Revision genom tillsyn, kontroll och tillämpning av miljöledningssystem är viktiga verktyg för att genomföra uppdraget. Inom dessa områden är det prioriterat att fortsätta det interna utvecklingsarbetet med planering, styrning och uppföljning.

Livsmedelskontrollen har kommit långt i sitt arbete och där handlar det framförallt om finjusteringar som säkerställer såväl tillräckligt hög kvantitet som kvalitet i kontrollen. Inom miljötillsynen behöver vi fortsätta det inledda utvecklingsarbetet för att bedriva en ännu effektivare tillsyn som bidrar till att miljömålen nås. En utmaning är att utveckla metoder för planering och uppföljning, samtidigt som verksamheten ska bedrivas enligt

beslutad tillsynsplan. Avgörande för framgång kommer att vara att vi ha tillräckligt många medarbetare med rätt erfarenhet på plats för att bedriva tillsyn, samtidigt som det behöver finnas resurser, framförallt inom verksamhetsstöd och ledning, för att bedriva utvecklingsarbetet. Förstärkningar har gjorts under 2018 och ytterligare rekrytering pågår.

Att utveckla ett miljöledningssystem för Göteborg är ett huvuduppdrag för nämnden och kommer kräva stora mått av samordning och utvecklande av samsyn inom staden, på såväl politisk nivå som på tjänstemannanivå. Här blir dialoger på olika nivåer i staden centralt för att lyckas. Här blir också förmågan att lyhört driva och samordna stadens olika aktörer central, med nytta för alla i fokus.

Internt behöver förvaltningen utveckla arbetssätten och kompetensen när vi arbetar i projektförm.

2.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi

2.2.1 Analys av årets utfall

	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	54 898	58 011	-3 113	56 258	63 413
Kostnader	-138 068	-149 861	11 793	-130 059	-115 256
Finansnetto	-4	0	-4	0	-1
Kommunbidrag	87 800	87 800	0	79 650	53 500
Kommunbidrags-tillägg	4 050	4 050	0	0	250
Resultat	8 676	0	8 676	5 849	1 906
Justering eget kapital	5 349			2 930	0
Eget kapital	13 176			9 849	6 930

Årets intäkter är 3 113 tkr lägre än budgeterat. Kostnaderna (inklusive finansnetto) understiger budgeten med 11 789 tkr. Detta ger en sammanlagd budgetavvikelse för året på plus 8 676 tkr.

Intäkter

Miljötillsyn

Huvuddelen av miljötillsynen är genomförd enligt plan. Vissa omprioriteringar har dock gjorts för att säkerställa att verksamheterna med årsavgift i första hand skulle få den tillsyn som de ska ha enligt riskklassningen. Därefter hanterades verksamheter med timtillsyn, som generellt har mindre risker. Detta innebar att timtillsynen inte nådde upp till planerad nivå, vilket resulterade i en negativ budgetavvikelse på 1 776 tkr. Tillsynen omfattar ett 60-tal branscher. Det är framför allt timtillsynen inom branscherna fordon, fastighetsägare, avlopp, detaljhandel, tandläkare, lantbruk och mekaniska verkstäder som inte fick den för året planerade tillsynen. Årets intäkter ökade med 382 tkr jämfört med föregående år.

Livsmedelskontroll

Livsmedelsinspektörerna har under året genomfört sammanlagt 5 991 kontroller, vilket är en ökning med cirka 28 procent jämfört med föregående år. Av de 5 991 kontrollerna har 4 808 varit planerade, 881 uppföljande och 302 händelsestyrda. Brister som upptäcks i den planerade kontrollen medför uppföljande kontroller (extra offentlig kontroll). De uppföljande och händelsestyrda kontrollerna, som är

timavgiftsfinansierade, var färre än vad som antogs i planeringen för året. Detta medförde en negativ budgetavvikelse på 852 tkr. Årets intäkter ökade med 439 tkr jämfört med föregående år.

Miljödiplomering

Efterfrågan på miljödiplomering var lägre än vad som bedömdes i planeringen för året. Detta resulterade i en negativ budgetavvikelse på 719 tkr. Årets intäkter minskade med 853 tkr jämfört med föregående år.

Kostnader

De sammanlagda kostnaderna understiger budget med 11 789 tkr. Personalkostnaderna är 729 tkr lägre än budget och övriga verksamhetskostnader är 11 060 tkr lägre än budget.

I övriga verksamhetskostnader ingår bland annat miljöstimulansmedel och medel för att finansiera åtgärder beskrivna i förvaltningens utredningar om vad som krävs för att uppnå ett fossilfritt Göteborg och om förekomst av miljögifter i vattendrag.

Förvaltningen gjorde under året bedömningen att miljöstimulansmedlen skulle komma att fördelas ut till andra nämnder enligt plan (tolv miljoner kronor). Så blev emellertid inte fallet. 1 393 tkr förbrukades inte. Vad gäller medlen för finansiering av åtgärder avseende ett fossilfritt Göteborg och miljögifter i vattendrag (sammanlagt elva miljoner kronor) gjorde förvaltningen under året bedömningen att cirka 3 100 tkr inte skulle komma att förbrukas. I själva verket förbrukades inte 6 845 tkr av medlen för fossilfritt och 2 004 tkr av medlen för miljögifter i vatten. Den sammanlagda budgetavvikelsen för miljöstimulansmedel, fossilfritt och miljögifter i vatten blev alltså plus 10 242 tkr.

Kostnadstäckning

Livsmedelskontrollens totala kostnader, inklusive overhead, uppgick till 33 453 tkr. Intäkterna uppgick till 23 148 tkr. Det innebär att 69 procent av kostnaderna finansierades med avgiftsintäkter, medan 31 procent av kostnaderna finansierades med skattemedel. I budgeten var fördelningen 72 respektive 28 procent.

Miljötillsynens totala kostnader, inklusive overhead, uppgick till 41 306 tkr. Intäkterna uppgick till 25 627 tkr. Det innebär att 62 procent av kostnaderna finansierades med avgiftsintäkter, medan 38 procent av kostnaderna finansierades med skattemedel. I budgeten var fördelningen 67 respektive 33 procent.

2.2.1.1 Bruttokostnadsutveckling

	2018	2017	2016
Bruttokostnadsutveckling i procent	6,2	12,8	5,0

Bruttokostnaden ökade med 6,2 procent mellan åren 2017 och 2018. Ökningen beror uteslutande på en personalvolymökning som tillsammans med lönerevisionen gav en personalkostnadsökning på tio procent. Övriga verksamhetskostnader minskade med 2,6 procent.

2.3 Värdering av eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Miljö- och klimatnämnden redovisar per den 31 december 2018 ett eget kapital på 13 176 tkr vilket ligger över det rekommenderade intervallet på 9 000–11 000 tkr.

Nämndens myndighetsutövning (livsmedelskontroll och miljötillsyn) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att kontroll- och tillsynsavgifter inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Kostnaden (lönekostnader och OH) för en årsarbetare beräknas schablonmässigt till cirka en miljon kronor. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Eventuellt kommer förändringar att göras i livsmedelslagstiftningen som innebär att all kontroll ska debiteras i efterhand istället för som nu i förskott. Detta skulle kunna medföra lägre avgiftsintäkter inom livsmedelskontrollen.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering, och lokalförändringar/-förbättringar för att stimulera nya och effektivare arbetsätt pågår och kan komma att kräva finansiering genom ianspråktagande av eget kapital.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrd kan variera över tid i omfattning och inriktning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Mot bakgrund av vad som sagts ovan anser miljö- och klimatnämnden att ett eget kapital på 9 000 tkr kan vara rimligt. Miljö- och klimatnämnden återredovisar därför 4 176 tkr.

2.4 Utveckling inom personalområdet

2.4.1 Personalvolym och lönekostnad

Belopp i tkr	2018	2017	2016
Lönekostnad exkl arvoden	70 441	64 632	61 957
Arbetad tid (årsarbetare)	172,8	161,1	159,8
Lönekostnad per årsarbetare	407,6	401,2	387,7

Den totala lönekostnaden exklusive arvoden ökade med nio procent jämfört med föregående år samtidigt som personalvolymen ökade med 11,7 årsarbetare. Utfallet av lönerevisionen 2018 var tre procent. Den främsta förklaringen till de ökade lönekostnaderna är således den ökade personalvolymen.

Årsarbetarökningen fördelar sig så här: Förvaltningsledning 0,5, verksamhetsstöd 3,6, livsmedelskontroll 3,9, stadsmiljö 1,6 och miljötillsyn 2,1. Ökningen inom förvaltningsledningen förklaras med att en ny avdelningschef för verksamhetsstödet rekryterades. Detta gjordes för att renodla biträdande direktörens uppdrag, som tidigare även hade uppdraget som avdelningschef för verksamhetsstödet.

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Under 2018 har 34 nya medarbetare börjat på förvaltningen och en medarbetare (verksamhetscontroller) har flyttat från livsmedelskontroll till verksamhetsstöd. Samtidigt har 27 medarbetare valt att gå vidare till andra utmaningar.

Detta ger en total personalomsättning på 16,8 procent, vilket är i högsta laget, om dock hanterbart. Önskad personalomsättning bör, för en kunskapsintensiv organisation som miljöförvaltningen, ligga i intervallet 10 till 15 procent.

På avdelningen för miljötillsyn har personalomsättningen varit cirka 20 procent, vilket är högre än önskvärt. Vi har dock inte haft några svårigheter att rekrytera nya kompetenta medarbetare. Motsvarande gäller även för de andra avdelningarna på förvaltningen. Vi kan rekrytera nya medarbetare som har den kompetens som krävs för vi ska kunna klara vårt uppdrag.

Introduktion av nya medarbetare kräver förstås ett extra arbete och vi har med anledningen av detta under hösten 2018 tillfälligt förstärkt chefstätteten på avdelningen för miljötillsyn. Detta för att ge de nya medarbetarna en bra start i arbetet.

Avdelning	Avgångar	Rekryteringar
Stadsmiljö	7	7
Miljötillsyn	10	11
Livsmedelskontroll	4	10
Verksamhetsstöd	6	5
Förvaltningsledning	1	2
Totalt	28	35

Under 2018 har vi startat ett nytt utvecklingsprojekt med fokus på rekrytering och introduktion av nya medarbetare, så kallad onboarding. Syftet med projektet är att utveckla våra arbetsätt och att erhålla en kvalitetssäkrad rekryterings- och introduktionsprocess på förvaltningen. Onboardingprocessen startar med en behovsanalys som visar att vi behöver genomföra en rekrytering och avslutas när den nyanställda har varit på plats i sex månader på förvaltningen. Framgångsrik onboarding bygger på att det finns ett organiserat upplägg som vägleder cheferna i rekryteringsprocessen och den nyanställda i att lära sig hantera sina nya arbetsuppgifter och komma in på arbetsplatsen. Det inkluderar att förstå sitt uppdrag, lära sig rutiner och riktlinjer, och förstå kulturen i verksamheten. Lära känna kollegorna och påbörja ett gott samarbete med kollegor och chefer. Redan vid första intervju har vi fokus på vår kultur, hur en stad fungerar och vad uppdraget som anställd inom Göteborgs Stad innebär. Processen avslutas med en utvärdering av hur medarbetaren har uppfattat introduktionen. Under 2019 kommer arbetet att fortsätta för att skapa ytterligare rutiner för att underlätta för nya medarbetare att snabbare komma in i arbetet, lära känna sin arbetsplats och sina kollegor.

Att tillämpa metoden "motiverade samtal" som ett verktyg inom tillsyn och kontroll har testats under 2018. Metoden innebär att man arbetar med att ha ett generellt förhållningssätt i sitt bemötande, samtidigt som det är en samtalsmetod där man använder dialog som redskap för att skapa förändring. Under 2019 kommer det genomföras en kompetensutvecklingsinsats för alla medarbetare som kan ha nytta av denna metodik i sitt arbete. Det handlar i första hand om tillsyns- och kontrollverksamheterna samt miljödiplomering, men även andra medarbetare inom förvaltningen kommer att få kompetensutveckling i metoden.

Under 2018 har vi tagit fram en ny modell för förvaltningens medarbetarsamtal. Den innebär att sju medarbetarsamtal ska genomföras per år, samtliga med fokus på arbetsmiljö, samt avstämning och uppföljning av prestation och kompetens. Alla medarbetare ska ha en individuell plan med resultat- medarbetar- och kompetensmål, som följs upp vid medarbetarsamtalen. Detta är ett led i att skapa tydligare målbilder, på alla nivåer från ett förvaltningsperspektiv till den enskilde medarbetaren. Ett syfte är

att öka medarbetarnas möjlighet att få kontinuerlig feedback från sin närmaste chef och säkerställa att medarbetarens kompetens kommer till användning på bästa sätt, samtidigt som målbilden förtydligas och den personliga tillfredsställelsen med arbetet ökar. För att ytterligare öka tydligheten kring uppdrag och förväntade prestationer har våra lönekriterier utvecklats och omarbetas. Samtidigt har ett tydligare förberedelsestöd inför medarbetarsamtalen tagits fram. Under 2019 kommer den nya modellen implementeras och en första utvärdering kommer ske i slutet av året.

Arbetsmiljö

Medarbetarenkäten som genomfördes i slutet av 2017 visade att den organisatoriska tilliten, ledarskapet – närmsta chef och attraktiv arbetsgivare är prioriterade utvecklings- och förbättringsområden för miljöförvaltningen. Detta har tagits i beaktande under 2018 när vi har tagit fram våra planer för arbetsmiljö och hälsa, likabehandling respektive kompetensförsörjning för 2019

En bakomliggande orsak till resultaten av medarbetarenkäten är det pågående förändringsarbetet som syftar till ökad effekt och nytta av vårt arbete för dem vi är till för, med framförallt ökad kvalitet och kvantitet i leveranserna, som delmål. Positiva resultat av förändringsarbetet visar sig nu tydligt i verksamheten där såväl kvalitet och kvantitet i leveranserna har ökat, men som i de flesta förändringsarbeten så uppstår också problem av den karaktär som medarbetarenkäten visar. Mycket har dock hänt sedan medarbetarna svarade på medarbetarenkäten i november/december 2017 och vi ser nu fram mot resultatet från medarbetarenkäten 2018. Vi ser också med stor tillförsikt fram emot 2019 och det arbete som då ska utföras. Förändringarna som har genomförts under 2018 förväntas leda till fler positiva resultat när det gäller arbetsmiljön, samtidigt som man ska komma ihåg att detta är ett kontinuerligt arbete som alltid måste pågå, oavsett organisation och uppdrag.

Sjukfrånvaro

Ack sjuk % Dec 2018	1-14 dgr	15- dgr	Ack sjuk % Dec 2017	Ack sjuk % Dec 2016	Förändring tot föreg år
5,6	1,8	3,8	5,6	6,0	0

När det gäller korttidsfrånvaron är den jämförelsevis låg, och har så varit under de senaste åren. Vi följer upp vår sjukfrånvaro regelbundet (månadsbasis), och resultatet diskuteras vid varje FSG. Vi arbetar med förbyggande insatser i förvaltningen för att undvika sjukskrivningar, och med aktiv rehabilitering för att få långtidssjukskrivna medarbetare åter i arbete.

2.5 Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget

Uppdrag till nämnd/styrelse	Välj Status - enligt anvisning	Kommentar - enligt anvisning
KF MoKN- och klimatnämnden får i uppdrag att för Göteborgs Stads räkning bedöma och anta utmaningarna inom Fossilfritt Sverige <i>Från 2017</i> <i>Riktas till Miljö- och klimatnämnden</i>	 Pågående	Nämnden beslutade att anta ytterligare en utmaning inom Fossilfritt Sverige, transportutmaningen, på nämndens sammanträde i januari 2019. Det betyder att Göteborgs stad nu antagit tre av utmaningarna. Uppdraget är löpande utan fastställt slutdatum.

Uppdrag till nämnd/styrelse	Välj Status - enligt anvisning	Kommentar - enligt anvisning
<p>KF Miljö- och klimatnämnden får fortsatt ansvar för uppföljningen av detta program och för samordningen av den kommande omarbetningen för åtgärdsprogram mot buller 2024–2028, samt den föreskrivna redovisningen till Naturvårdsverket</p> <p><i>Riktas till Miljö- och klimatnämnden</i></p>	<p>▶ Pågående</p>	<p>Förvaltningen arbetar aktivt med uppdraget att samordna och följa upp stadens åtgärdsprogram mot buller. Uppdraget löper till 2028.</p>

2.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.6.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Miljö- och klimatnämnden har en god systematik i sin styrning, uppföljning och kontroll och följer i allt väsentligt stadens riktlinje.

En styrka som vi ser i sammanhanget är den behovsutredning som förvaltningen presenterar för nämnden inför dess arbete med mål- och inriktningsdokumentet varje år. Behovsutredningen beskriver de behov av åtgärder, och resurser, som förvaltningen ser inom miljö- och klimatnämndens ansvarsområde.

En annan styrka är den övergripande riskanalys som nämnden gör med stöd av förvaltningen och som sedan ligger till grund för den interna kontrollplanen.

Ytterligare en styrka är det systematiska strategiska utvecklingsarbete som pågår. Ett av de främsta syftena med detta arbete är att minimera eller undanröja de risker som riskanalysen påvisat. Ett annat syfte med ett systematiskt och strategiskt utvecklingsarbete är att effektivisera verksamheten och öka den nytta som verksamheten leder till för dem vi är till för.

Förbättringsområden är att bli bättre på planering och uppföljning inom tillsynen, samt på resultatredovisning och resultatanalys av hela verksamheten. Det senare för att skapa ett mer sammanhängande PDSA-hjul.

Vi vill bli bättre på att mäta effekten av och nyttan med vår verksamhet, och kommer göra insatser under 2019 för att stärka detta område.

Inför 2019 har nämnden dessutom beslutat om utökad uppföljning av verksamheten, där det på varje nämndsammanträde kommer presenteras status för pågående uppdrag och projekt, utöver den ekonomiska redovisningen.

2.6.2 Sponsring

Miljö- och klimatnämnden har inte fattat något beslut om sponsringsåtaganden.

2.6.3 Uppföljning av program för e-samhälle

Under 2018 har vi aktivt deltagit i stadens löpande digitaliseringsarbete. Några exempel:

- Vi har tagit fram en ny standardiserad e-tjänst för registrering av livsmedelslokaler enligt SKL:s modell för ”Serverat”.
- Vi har uppgraderat vårt ärendehanteringssystem som en förberedelse för att skapa nya digitala ärendeflöden med högre kvalitet.

- Vårt Vinnovafinansierade projekt "*Luft-och vattenövervakning med IoT*" har som ett mål att arbeta tillsammans med medborgarna kring digitala lösningar för miljöövervakning. Vi har haft aktiviteter på bland annat Vetenskapsfestivalen inom ramen för detta, där medborgare fick bygga luftkvalitetsmätare som sedan installeras hemma och kontinuerligt sänder uppmätt luftkvalitetsinformation digitalt till en databas.
- Vi arbetar aktivt med att publicera vår information som öppen data.
- I Naturvårdsverkets projekt "Smartare miljöinformation" arbetar vi tillsammans med myndigheter, länsstyrelser, SKL och andra kommuner för att etablera de standarder kring informationsutbyte som krävs för att utvecklat nya digitala lösningar som gynnar både enskilda medborgare och företagare.
- Vi tagit fram en ny nationella e-tjänst för anmälan av förbränningsanläggningar.
- Vi publicerat stadens första publika karttjänst där medborgarna kan se bullernivåer och luftkvalitet i staden på en karta.

Våra digitala lösningar förenklar för företagare att lämna uppgifter till oss som myndighet. De gör det möjligt för medborgare att ta del av information som öppen data. De ökar också kvaliteten och minskar handläggningstider i vår ärendehantering. Genom att fokusera på standardisering och samverkan bidrar vi till att förbättra företagsklimat för företagare inom miljöområdet, i hela landet.

2.6.4 Uppdrag till miljö- och klimatnämnden om koordinering av arbetet med Green Digital Charter

Miljö och klimatnämndens uppdrag inom Green Digital Charter är att koordinera och följa upp stadens arbete kopplat till de aktiviteter som genomförs inom ramen för åtagandet. Intraservice har enligt KF:s beslut i uppdrag att fram en handlingsplan för staden. Denna handlingsplan ska identifiera de aktiviteter som ska genomföras. Någon handlingsplan har dock inte tagits fram ännu och därför har miljö- och klimatnämnden inte genomfört vare sig någon koordinering av aktiviteter eller uppföljning under 2018.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Kommunfullmäktiges mål - tabell

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
Göteborg ska vara en jämlik stad	■ God	<p>Miljö- och klimatnämnden har inte något explicit uppdrag inom arbetet att utveckla Göteborg till en jämlik stad. Men som nämnd och förvaltning i staden har vi självklart ett uppdrag att inom ramen för vårt grunduppdrag inkludera arbete för ökad jämlikhet. Det kan till exempel nämnas att vi förenklar våra arbetssätt så att verksamhetsutförarna får samma förutsättningar att bedriva sin verksamhet inom ramen för livsmedels- och miljölagstiftningen. Vidare så planerar och utför vi vårt uppdrag utifrån en risk/nyttaprioritering som också främjar jämlikhet. Vi har också som ambition att i ökad omfattning anställa medarbetare med utländsk bakgrund som har genomgått introduktion för nyanlända akademiker.</p> <p>Miljöförvaltningen ska vara en jämlik arbetsplats ur alla aspekter och arbetsklimatet ska kännetecknas av respekt för och kunskap om olikheter mellan människor och kulturer. Under året har det genomförts aktiviteter med korta diskussioner om jämlikhet på avdelningsmöten. Detta för att öka kompetensen i ämnet.</p> <p>En del i arbetet med grönstrukturfrågor är att säkra och utveckla områden med höga naturvärden för att ge mervärden till så många göteborgare som möjligt. Vi har under året sett möjligheter och behov att ytterligare engagera oss i "Hållbara och jämlika livsmiljöer" inom Jämlikt Göteborg.</p>
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla Göteborgs Stad verksamheter	■ Viss	<p>Miljö- och klimatnämnden har inte något explicit uppdrag arbeta med att de mänskliga rättigheterna ska genomsyra stadens verksamheter. Men som nämnd och förvaltning i staden har vi självklart ett uppdrag att inom ramen för vårt grunduppdrag inkludera mänskliga rättigheter i vårt arbetssätt.</p> <p>Det kan till exempel nämnas att vi genom en proaktiv</p>

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
		<p>myndighetsutövning ger förutsättningar för likabehandling/lika förutsättningar. För att bli framgångsrika i det interna arbetet har vi tagit fram och arbetar efter en likabehandlingsplan.</p>
<p>Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra.</p>	<p>■ God</p>	<p>Inom ramen för miljö- och klimatnämndens uppdrag är det framförallt inom tillsyn och kontroll som man kan misstänka att det finns en strukturell könsdiskriminering. Förvaltningshögskolan genomförde för ett par år sedan på uppdrag av förvaltningen en studie av bemötande i samband med inspektioner. Studien genomfördes dels via observationer, dels via diskussioner i fokusgrupper. Studien påvisade glädjande nog inga sådana brister i vårt agerande i mötena. I den mån ojämställdhet observerades handlade det om verksamhetsutövarnas bemötande av inspektörerna snarare än inspektörernas bemötande av verksamhetsutövarna. Tre typer av situationer har speciellt identifierats, vilka dock inte är vanliga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • där verksamhetsutövarna blir aggressiva/hotfulla i sitt bemötande, • där härskartekniker används (t.ex. förlöjligande) och • situationer där jargongen är sådan att inspektören stereotypiseras. <p>Vi bedömer att resultaten av studien är gångbara även idag, och vi arbetar kontinuerligt med hur ojämställt bemötande ska bemötas.</p> <p>Internt gör vi könsuppdelat statistik på flera områden som lön, sjukfrånvaro, föräldraledighet, tillbud och skador, nyttjande av cykelförmån och friskbidrag, för att kunna göra kartläggningar och analyser inom området. Dessa analyser visar att vi inte har några könsskillnader inom förvaltningen inom dessa områden.</p>

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ Viss	Miljö- och klimatnämnden har inte något explicit uppdrag arbeta med att öka göteborgarnas delaktighet och inflytande. Men som nämnd och förvaltning i staden har vi självklart ett uppdrag att inom ramen för vårt grunduppdrag inkludera delaktighet och inflytande i våra arbetssätt. Som exempel kan nämnas att miljö- och klimatnämnden aktivt deltar i stadens arbete med att förbättra företagarklimatet i Göteborg.
Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper		Nämnden har inte valt att ta sig an målet och har heller inga resultat att redovisa.
Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.		Nämnden har inte valt att ta sig an målet och har heller inga resultat att redovisa.
Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	■ Viss	Livsmedelskontrollen säkerställer att de som omfattas av individ- och familjeomsorgens ansvarsområden i Göteborg får säkra livsmedel, inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt
Alla elever ska oavsett bakgrund nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential		Nämnden har inte valt att ta sig an målet och har heller inga resultat att redovisa.
Äldres livsvillkor ska förbättras	■ Viss	Livsmedelskontrollen säkerställer att de äldre i Göteborg får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. På motsvarande sätt säkerställer miljötillsynen en god boendemiljö för de äldre genom tillsyn av äldreboende och fastighetsägare.
Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	■ Viss	Miljö- och klimatnämnden har ett särskilt uppdrag inom detta område genom sitt processägarskap för målet. Vi har under en längre tid i staden framförallt använt oss av olika typer av styrande dokument och handlingsplaner i kombination med nätverkande, samverkansmöten och information för att bidra till måluppfyllelse. Vi har dock sett ett behov för att utveckla andra mer effektiva arbetssätt, eftersom vi sett att det inte har den effekt och leder till den nytta som vi hade förväntat, mätt i att vi inte når stadens lokala miljömål. Vi har därför påbörjat ett arbete med att utveckla våra

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
		<p>arbetssätt, där en utgångspunkt för detta var den utredning om <i>"Styrning och ledning av ekologiska dimensionen"</i> som presenterades i nämnden i juni 2018.</p> <p>Centralt för det här målet är också utredningen <i>"Fossilfritt Göteborg - vad krävs?"</i> som färdigställdes under 2018. Utredningen har genomförts i samverkan inom staden och omfattar 82 åtgärder inom 15 områden, vilket visar på den bredd och omfattning som omställningen till fossilfritt samhälle kräver. Miljöförvaltningen tar nu, med utredningen som utgångspunkt, initiativ till förnyat arbete med klimatstrategiska programmet och dess olika strategiområden.</p> <p>Under 2018 anställdes den första kommundoktoranden på förvaltningen i samverkan med Chalmers, som led i strategin att arbetet ska baseras på mest aktuell forskning och i samverkan.</p>
<p>Bostadsbristen ska byggas bort och bostadsbehoven tillgodoses bättre</p>	<p>■ Viss</p>	<p>I arbetet med att stadsutveckla och förtäta Göteborg bidrar miljöförvaltningen med kompetens i planprocessen inom såväl luft och buller som grön- och vattenfrågor med syfte att bidra till att utveckla bostadslägen med hög kvalitet. Inom grönstrukturfrågorna har arbetet med grönytefaktor och kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster fortsatt utvecklats i staden under ledning av miljöförvaltningen. Miljökvalitetsnormer för vatten har blivit mer central del i planarbetet, där vi lyft fram behov av ett samordnat arbete i staden inom ramen för utredningen <i>"God vattenstatus i Göteborg"</i>.</p>
<p>Det hållbara resandet ska öka</p>	<p>■ God</p>	<p>Miljöförvaltningen har under 2018 blivit part i Electricity-projektet.</p> <p>Vi lyfter fram klimatfrågan och mobilitet i våra remissyttranden i planfrågor.</p> <p>Utredningen <i>"Fossilfritt Göteborg - vad krävs?"</i> adresserar också det hållbara resandet, och pekar på åtgärder som kan bidra till måluppfyllelse.</p> <p>Vi deltar i nätverk om hållbar mobilitet lett av Mistra Urban Futures och har deltagit i</p>

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
		<p>utveckling av "klimatsmartsemester.se". Webbplatsen har uppmärksammats i 40-50 olika mediesammanhang och haft 22 000 unika besökare. Diskussioner pågår med aktörer inom besöksnäringen om vidareutveckling.</p>
<p>Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka</p>	<p>■ Viss</p>	<p>Miljö- och klimatnämnden har prioriterat att förvaltningen ska arbeta för att ta emot nyanlända, med kompetens inom vårt sakområde men som inte fullt ut behärskar svenska ännu, som praktikanter. Vi har under åren haft ett flertal praktikanter där några även har övergått i visstidsanställningar. Vi ser att detta är en framgångsrik väg för att sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka.</p> <p>Inför 2019 kommer vi med hjälp av Arbetsmarknad och vuxenutbildnings samordning kunna erbjuda ytterligare platser till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Där finns även en stor sakkunskap som är till stor hjälp i vårt arbete.</p>
<p>Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt</p>	<p>■ Viss</p>	<p>Vi har aktivt deltagit i utvecklingen av det näringslivspolitiska programmet i Göteborg.</p> <p>Vi har också under 2018 ökat vårt engagemang i Gothenburg Climate Partnership.</p> <p>Vidare har arbetssätt etablerats för att öka antalet innovationsprojekt, kopplat till miljö- och klimatnämndens uppdrag, i samverkan inom och utanför staden. Antalet projekt med externa parter vi är involverade i har ökat under året.</p> <p>Vi deltar aktivt i Göteborgs Stads arbete med att förbättra företagarklimatet genom att utveckla vår myndighetsutövning. Enligt Insiktsmätningen är företagarna relativt nöjda med vårt bemötande men önskar effektivare handläggning och tydligare information.</p>
<p>Göteborgarnas möjlighet att turista i sin egen stad ska öka</p>	<p>■ God</p>	<p>Miljöförvaltningen har arbetat med att ta fram ett beräkningsverktyg "Klimatsemester". Detta är ett verktyg som ska hjälpa medborgarna att beräkna vilken klimatpåverkan semestrandet</p>

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
		<p>har och utgör därmed ett bidrag om verktygen används till att målet kan nås. Här har vi ännu ingen uppföljning vad gäller användning av verktyget.</p> <p>Förvaltningen deltar också under 2018 i GreenHack Göteborg som leds av Konsument- och medborgarservice. Här lyfts bland annat fram olika möjligheter till aktiviteter och upplevelser i Göteborg.</p>
<p>Tillgängligheten till kultur ska öka</p>		<p>Nämnden har inte valt att ta sig an målet och har heller inga resultat att redovisa.</p>
<p>Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra</p>	<p>■ God</p>	<p>I vår analys av lönerna kan vi inte se att det finns några osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor på miljöförvaltningen.</p>
<p>Göteborg Stad ska öka andelen hållbara upphandlingar</p>	<p>■ God</p>	<p>Inom såväl kemikalieområdet som upphandling av byggmaterial pågår ett arbete för att skapa effektivare arbetssätt så att upphandlingar kan göras med bättre miljöhänsyn.</p> <p>Vi har tagit fram en översiktlig bild av vilka inköpskategorier som genererar mest klimatpåverkande utsläpp av växthusgaser och fortsätter arbetet med att utveckla stadens inköpsrutiner för minskad klimatpåverkan i dialog med inköp och upphandling.</p> <p>Miljöförvaltningen har under hösten 2018 deltagit i Inköp och upphandlings användargrupp för upphandling av återbrukade möbler som startade under hösten.</p> <p>Miljöförvaltningen är part i projektet "Stadslandet" där inköp och upphandling av hållbar mat till offentliga måltider är en central fråga.</p> <p>Vi sitter med i styrgrupp i staden för arbetet med Fairtrade city. I en förlängning bidrar även vårt engagemang i det arbete Konsument- och medborgarservice leder om cirkulär- och delningsekonomi till möjligheterna att göra hållbara upphandlingar på sikt. Miljö- och klimatnämndens egna inköp och upphandlingar är ekologiskt hållbara. Med beaktande av leverantörernas storlek och nisch, strävar vi även efter social hållbarhet.</p>

3.2 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv.	Ja, uppdraget är genomfört.
Påbörja hantering, prioritering och genomförande av åtgärder till följd av den fördjupade studien gällande gifthalter i kommunens vattendrag	<p>Ja, uppdraget är delvis genomfört.</p> <p>Utredningen "<i>Kartläggning av förekomst av miljögifter i vattendragen i Göteborg – en kunskapssammanställning</i>" har färdigställts och presenterats för nämnden som också rapporterat detta till kommunfullmäktige. Med anledning av resultaten i utredningen har undersökningar av förekomst av miljögifter och mikroplaster i dagvatten genomförts av Kretslopp och vattennämnden. En planerad undersökning av förekomst av miljögifter i sediment kunde dock inte genomföras på grund av brist på tillgängliga konsulter för genomförande.</p> <p>Vi har utvecklat arbetsätt inom tillsynen som syftar till att riskerna för spridning av miljögifter till vattendrag minimeras i framtiden. Detta har vi gjort genom att vidareutveckla våra tillsynsindikatorer med gemensamma bedömningsgrunder.</p>
Påbörja hantering, prioritering och fördelning av medel och genomförande av åtgärder enligt utredning om vad som krävs för att Göteborg ska kunna bli fossilfritt inom ramen för 1,5-gradersmålet från FN:s konferens COP21	<p>Ja, uppdraget har delvis genomförts.</p> <p>Beslut fattades på miljö- och klimatnämndens möte i juni om att fördela medel inom fyra olika åtgärdsområden till lokalnämnden, fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, nämndens för konsument och medborgarservice samt till sig själva. Totalt fördelades nio olika uppdrag med tillhörande medel.</p> <p>Av dessa har endast nämnden för konsument- och medborgarservice fullgjort sitt uppdrag och arbetat upp avsatta medel. Lokalnämnden har påbörjat ett av sina uppdrag, om att minska klimatpåverkan från byggnation, men endast arbetat upp 10 % av de medel som totalt sett fördelades till dem. Park och naturnämnden och fastighetsnämnden har inte påbörjat arbetet. På miljöförvaltningen har arbetet påbörjats med de åtgärder som vi ansvarade för, men inte heller vi har hunnit upparbeta avsatta medel.</p>
Inom ramen för fokusområde tre "Skapa förutsättningar för arbete" i Jämlikt Göteborg ska alla nämnder och styrelser ta fram och genomföra en plan i samverkan med Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	Ett fördjupat samarbete har påbörjats med Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, för att utveckla detta arbete ytterligare.
Assisterande tjänster ska erbjudas i förvaltningar och bolag utifrån stegvisa jobb och kunskapslyftet samt en genomförd inventering i samverkan med fackliga organisationer.	Förvaltningen är ännu inte klar med inventeringen av lämpliga arbetsuppgifter. Så snart den är klar kommer vi att ta hjälp av Arbetsmarknad och vuxenutbildning för att kunna erbjuda arbete till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, så kallade assisterande tjänster.
Andelen chefer födda utanför nordens ska öka kraftigt och aktivt följas upp	Vid varje rekrytering av chefer tas detta mål alltid i beaktande.
Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	Inte aktuellt eftersom 74 procent av förvaltningens medarbetare är kvinnor. Andelen kvinnliga chefer är 69 procent.

3.3 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges budgetuppdrag

3.3.1 *Alla nämnder och styrelser ska utveckla ett samarbete med civilsamhället.*

Miljö- och klimatnämnden har inte något explicit uppdrag i sitt reglemente när det gäller samarbete med civilsamhället. Våra primära målgrupper är för myndighetsutövningen verksamhetsutövare medan våra primära målgrupper för de icke lagstyrda uppdragen är förtroendevalda och tjänstepersoner. Med detta som bakgrund har vi därför valt att inte prioritera uppdraget så som det är formulerat. Det betyder dock inte att vi inte gjort något. När det gäller verksamhetsutövarna så arbetar vi framför allt med delaktighet inom ramen för stadens arbete med att förbättra företagarklimatet i Göteborg.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Årets intäkter är 3 113 tkr lägre än budgeterat. Kostnaderna (inklusive finansnetto) understiger budgeten med 11 789 tkr. Detta ger en sammanlagd budgetavvikelse för året på plus 8 676 tkr.

Intäkter

Miljötillsyn

Huvuddelen av miljötillsynen är genomförd enligt plan. Vissa omprioriteringar har dock gjorts för att säkerställa att verksamheterna med årsavgift i första hand skulle få den tillsyn som de ska ha enligt riskklassningen. Därefter hanterades verksamheter med timtillsyn, som generellt har mindre risker. Detta innebar att timtillsynen inte nådde upp till planerad nivå, vilket resulterade i en negativ budgetavvikelse på 1 776 tkr. Tillsynen omfattar ett 60-tal branscher. Det är framför allt timtillsynen inom branscherna fordon, fastighetsägare, avlopp, detaljhandel, tandläkare, lantbruk och mekaniska verkstäder som inte fick den för året planerade tillsynen. Årets intäkter ökade med 382 tkr jämfört med föregående år.

Livsmedelskontroll

Livsmedelsinspektörerna har under året genomfört sammanlagt 5 991 kontroller, vilket är en ökning med cirka 28 procent jämfört med föregående år. Av de 5 991 kontrollerna har 4 808 varit planerade, 881 uppföljande och 302 händelsestyrda. Brister som upptäcks i den planerade kontrollen medför uppföljande kontroller (extra offentlig kontroll). De uppföljande och händelsestyrda kontrollerna, som är timavgiftsfinansierade, var färre än vad som antogs i planeringen för året. Detta medförde en negativ budgetavvikelse på 852 tkr. Årets intäkter ökade med 439 tkr jämfört med föregående år.

Miljödiplomering

Efterfrågan på miljödiplomering var lägre än vad som bedömdes i planeringen för året. Detta resulterade i en negativ budgetavvikelse på 719 tkr. Årets intäkter minskade med 853 tkr jämfört med föregående år.

Kostnader

De sammanlagda kostnaderna understiger budget med 11 789 tkr. Personalkostnaderna är 729 tkr lägre än budget och övriga verksamhetskostnader är 11 060 tkr lägre än budget.

I övriga verksamhetskostnader ingår bland annat miljöstimulansmedel och medel för att finansiera åtgärder beskrivna i förvaltningens utredningar om vad som krävs för att uppnå ett fossilfritt Göteborg och om förekomst av miljögifter i vattendrag.

Förvaltningen gjorde under året bedömningen att miljöstimulansmedlen skulle komma att fördelas ut till andra nämnder enligt plan (12 miljoner kronor). Så blev emellertid inte fallet. 1 393 tkr förbrukades inte. Vad gäller medlen för finansiering av åtgärder avseende ett fossilfritt Göteborg och miljögifter i vattendrag (sammanlagt elva miljoner kronor) gjorde förvaltningen under året bedömningen att cirka 3 100 tkr inte skulle komma att förbrukas. I själva verket förbrukades inte 6 845 tkr av medlen för fossilfritt och 2 004 tkr av medlen för miljögifter i vatten. Den sammanlagda budgetavvikelsen för miljöstimulansmedel, fossilfritt och miljögifter i vatten blev alltså plus 10 242 tkr.

Kostnadstäckning

Livsmedelskontrollens totala kostnader, inklusive overhead, uppgick till 33 453 tkr. Intäkterna uppgick till 23 148 tkr. Det innebär att 69 procent av kostnaderna finansierades med avgiftsintäkter, medan 31 procent av kostnaderna finansierades med skattemedel. I budgeten var fördelningen 72 respektive 28 procent.

Miljötillsynens totala kostnader, inklusive overhead, uppgick till 41 306 tkr. Intäkterna uppgick till 25 627 tkr. Det innebär att 62 procent av kostnaderna finansierades med avgiftsintäkter, medan 38 procent av kostnaderna finansierades med skattemedel. I budgeten var fördelningen 67 respektive 33 procent.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning

Resultaträkning, belopp i tkr	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter					
Taxor och avgifter	48 720	51 331	-2 611	48 598	46 047
Bidrag	2 564	2 302	262	1 484	8 184
Försäljning av verksamhet	3 593	4 378	-785	6 115	9 114
Övriga intäkter	22	0	22	61	68
Summa verksamhetens intäkter	54 899	58 011	-3 112	56 258	63 413
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader					
Löner och arvoden	-71 359	-71 656	297	-64 942	-62 558
Sociala avgifter och pensionskostnader	-27 784	-28 215	431	-25 155	-24 106
Summa personalkostnader	-99 143	-99 871	729	-90 097	-86 664
Övriga verksamhetskostnader					
Lokalkostn, fastighetservice och energi	-6 201	-6 266	65	-6 252	-6 284
Övriga verksamhetskostnader	-32 725	-43 724	10 999	-33 710	-22 308
<i>varav Miljöstimulansmedel</i>	<i>-10 644</i>	<i>-12 037</i>	<i>1 393</i>	<i>-8 720</i>	
Summa övriga verksamhetskostnader	-38 926	-49 990	11 064	-39 963	-28 592
Summa verksamhetens kostnader	-138 069	-149 861	11 793	-130 059	-115 256
Verksamhetens nettokostnader	-83 170	-91 850	8 680	-73 801	-51 843
Kommunbidrag					
Kommunbidrag	87 800	87 800	0	76 900	53 500
Kommunbidrag, tillägg	4 050	4 050	0	2 750	250
Summa kommunbidrag	91 850	91 850	0	79 650	53 750
Finansnetto	-3	0	-3	0	-1
Resultat	8 676	0	8 676	5 849	1 906

4.2.1 Miljöstimulansmedel

En fördjupad uppföljning av de projekt som tilldelades miljöstimulansmedel under 2018 presenteras i samband med U1 2019.

Nämnd/Projekt, belopp i SEK	Utfall	Budget	Avvikelse
Byggnadsnämnden, N300	489 017	1 000 000	510 983
Planeringsunderlag för ekosystemtjänster och blå/grönstruktur	489 017	1 000 000	510 983
Nämnden för konsument- och medborgaservice, N043	2 375 000	2 375 000	0
Cirkulära Göteborg – utveckling och uppskalning	2 375 000	2 375 000	0
Kretslopp- och vattennämnden, N560	1 952 270	1 955 000	2 730
Värdering av Göteborgs vattenförekomster	500 000	500 000	0
Kartering av vattenkvalitet i Göteborgs mindre vattendrag	500 000	500 000	0
Utreda potentialen och möjligheten för att producera biokol lokalt	224 720	225 000	280
Avfallssnåla evenemang	727 550	730 000	2 450
Lokalnämnden, N230	830 000	830 000	0
Vi kan påverka	830 000	830 000	0
Park- och naturnämnden, N392	450 000	800 000	350 000
Pilotanläggning – vegetationsbädd anpassad för dagvattenhantering	0	350 000	350 000
Askimsbadets marina pedagogiska projekt	450 000	450 000	0
SDN Centrum, N134	2 010 248	2 177 000	166 752
Göteborgsmodellen för mindre matsvinn	1 348 003	1 501 000	152 997
Avfallssnåla äldreboenden i Göteborgs Stad	662 245	676 000	13 755
SDN Västra Hisingen, N138	1 566 399	1 700 000	133 601
Ansvarsfull kemikalieanvändning	1 566 399	1 700 000	133 601
Trafiknämnden, N400	971 543	1 200 000	228 457
Metodutveckling för ökad cykling genom beteendepåverkande kommunikation	367 231	500 000	132 769
Spridningsvägar för mikroplaster från vägtrafik	176 078	200 000	23 922
Testcyklisterna	428 234	500 000	71 766
Totalsumma	10 644 476	12 037 000	1 392 524

4.2.2 Fossilfritt Göteborg

Beslut fattades på miljö- och klimatnämndens möte i juni om att fördela medel inom fyra olika åtgärdsområden till lokalnämnden, fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, nämndens för konsument och medborgarservice samt till sig själva. Totalt fördelades nio olika uppdrag med tillhörande medel.

Av dessa har endast nämnden för konsument- och medborgarservice fullgjort sitt uppdrag och arbetat upp avsatta medel. Lokalnämnden har påbörjat ett av sina uppdrag, om att minska klimatpåverkan från byggnation, men endast arbetat upp tio procent av de medel som totalt sett fördelades till dem. Park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har inte påbörjat arbetet. På miljöförvaltningen har arbetet påbörjats med de åtgärder som vi ansvarade för, men inte heller vi har hunnit uppbereda avsatta medel.

Nämnd, belopp i SEK	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Lokalnämnden, N230	550 999	5 000 000	4 449 001
Nämnden för konsument- och medborgarservice, N043	525 984	500 000	-25 984
Park- och naturnämnden, N392	0	500 000	500 000
Fastighetsnämnden, N200	0	500 000	500 000
Miljö- och klimatnämnden, N800	78 173	1 000 000	921 827
Ej fördelade medel	0	500 000	500 000
Totalsumma	1 155 156	8 000 000	6 844 844

4.2.3 Miljögifter i vattendrag

Utredningen "Kartläggning av förekomst av miljögifter i vattendragen i Göteborg – en kunskaps-sammanställning" har färdigställt och presenterats för nämnden som också rapporterat detta till kommunfullmäktige. Med anledning av resultaten i utredningen har undersökningar av förekomst av miljögifter och mikroplaster i dagvatten genomförts av kretslopp och vattennämnden. En planerad undersökning av förekomst av miljögifter i sediment kunde dock inte genomföras på grund av brist på tillgängliga konsulter för genomförande.

Vi har utvecklat arbetssätt inom tillsynen som syftar till att riskerna för spridning av miljögifter till vattendrag minimeras i framtiden. Detta har vi gjort genom att vidareutveckla våra tillsynsindikatorer med gemensamma bedömningsgrunder.

Nämnd, belopp i SEK	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kretslopp- och vattennämnden, N560	647 854	700 000	52 146
Miljö- och klimatnämnden, N800	348 000	2 300 000	1 952 000
Totalsumma	995 854	3 000 000	2 004 146

4.3 Balansräkning

Balansräkning, belopp i tkr	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	2 574	3 796	3 545
Övriga kortfristiga fordringar	31 342	22 265	3 852
Interimsfordringar	2 699	2 963	8 292
Kassa och bank	1 558	7 055	3 262
Summa tillgångar	38 173	36 079	18 951
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Ingående eget kapital	-9 849	-6 930	-5 024
Justering eget kapital	5 349	2 930	0
Årets resultat	-8 676	-5 849	-1 906
Summa eget kapital	-13 176	-9 849	-6 930
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	-4 288	-5 542	-3 770
Övriga kortfristiga skulder	-17 562	-15 921	-7 100
Interimsskulder	-3 147	-4 767	-1 151
Summa kortfristiga skulder	-24 997	-26 230	-12 021
Summa eget kapital och skulder	-38 173	-36 079	-18 951

5 Prestationer och nyckeltal

Servicemätning av nämndens myndighetsutövning (Insikt)

Att ha en god relation med de verksamheter vi möter är en förutsättning för att vi ska nå en verklig förändring i skyddet av människors hälsa och miljön i Göteborg. Insiktsmätningarna är ett verktyg för att mäta hur denna relation fungerar.

Enligt insiktsmätningen ligger vi på en något lägre nivå inom miljötillsynen (NKI 66), men har ökat något inom livsmedelskontrollen (NKI 73) jämfört med förra året då NKI var 67 respektive 72. Livsmedelskontrollen har ökat mätparametrarna kompetens och effektivitet, medan parametrarna information, tillgänglighet och rättssäkerhet ligger på oförändrad nivå. Parametern bemötande har sjunkit men en enhet, men ligger fortfarande på en hög nivå. För miljötillsynen har samtliga parametervärden sjunkit. Den mätparameter som får högst värde är bemötande, där miljötillsynen fick 73 och livsmedelskontrollen 79.

Vi har påbörjat ett arbete med att tillämpa metodiken motiverande samtal (MI) i vår tillsyn och kontroll. Detta förväntas förbättra såväl effekten av tillsynen som det personliga bemötandet. Under 2019 kommer arbetssättet att skalas upp till att omfatta alla inspektörer på förvaltningen.

	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Livsmedelskontroll och miljötillsyn							
NKI		> 70					68
Information		> 70					65
Tillgänglighet		> 70					70
Bemötande		> 70					71
Kompetens		> 70					68
Rättssäkerhet		> 70					65
Effektivitet		> 70					70
Livsmedelskontroll							
NKI	73	> 70	72	70	70	67	
Information	72	> 70	72	70	70	68	
Tillgänglighet	71	> 70	71	73	74	70	
Bemötande	79	> 70	80	77	78	74	
Kompetens	75	> 70	73	70	74	70	
Rättssäkerhet	72	> 70	72	70	71	68	
Effektivitet	76	> 70	75	73	74	70	
Antal enkätsvar	696		556	731	852	542	
Miljötillsyn							
NKI	66	> 70	67	67	63	67	
Information	65	> 70	68	66	64	69	
Tillgänglighet	69	> 70	73	71	72	74	
Bemötande	73	> 70	75	75	71	74	
Kompetens	66	> 70	68	71	66	71	
Rättssäkerhet	66	> 70	69	69	65	68	

	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Effektivitet	66	> 70	70	69	67	71	
Antal enkätsvar	338	> 70	316	189	435	311	

Miljötillsynen har haft ökade personalresurser under det gångna året jämfört med de senaste åren (46 årsarbetare jämfört med 44 årsarbetare 2017 och 2016, och 45 årsarbetare 2015). Antalet hanterade ärenden har också ökat jämfört med 2017 (från 9 157 till 9 758, viktet är en ökning med sju procent). Motsvarande har antalet hanterade handlingar ökat från 38 691 till 41 636 (motsvarar en ökning med åtta procent). Antalet tillsynsrapporter har sjunkit, liksom antalet överklagade beslut. Samtidigt har antalet delegationsbeslut och antalet åtalsanmälningar ökat något.

Livsmedelskontrollen har också haft ökade personalresursen jämfört med de senaste åren. Det var 29 årsarbetare 2016 och under 2018 var motsvarande siffra 37 årsarbetare. Också här har antalet ärenden ökat från 4 159 till 8 513. Detta beror dels på att en ökning i antalet kontroller med 28 procent, och dels på förändrade rutiner där det från och med 2018 krävs att ett ärende upprättas även om kontrollbesöket inte resulterat i något beslut om att åtgärda brister. Av samma anledning har antalet hanterade handlingar ökat från 12 467 till 18 152. Antalet delegationsbeslut har sjunkit från 1 171 till 965, samtidigt som antalet kontroller som nämnts ovan har ökat med 28 procent. Detta beror på att vi i ökad omfattning fokuserat på de allvarligaste bristerna som kan orsaka betydande hälsorisker eller som är de mest betydande redlighetsbristerna.

Tillsynsrapporter, delegationsbeslut, åtalsanmälningar, miljösanktionsavgifter och viten

	2018	2017	2016
Antal tillsynsrapporter			
Miljötillsyn	973	1 179	936
varav hälsoskydd	420	393	282
varav miljöskydd	322	599	477
varav mark- och vattenskydd	231	187	177
Antal delegationsbeslut			
Miljötillsyn	2 476	2 457	2 070
varav hälsoskydd	1 103	1 081	770
varav miljöskydd	639	709	651
varav mark- och vattenskydd	734	667	649
Livsmedelskontroll	965	1 171	1 263
<i>Totalt miljötillsyn och livsmedelskontroll</i>	<i>3 441</i>	<i>3 628</i>	<i>3 333</i>
Antal åtalsanmälningar			
Miljötillsyn	14	9	21
Livsmedelskontroll	1	2	3
<i>Totalt</i>	<i>15</i>	<i>11</i>	<i>24</i>
Antal beslut om miljösanktionsavgift			
Miljötillsyn	117	154	90
Antal ansökningar om utdömmande av vite			
Miljötillsyn	7	4	7

	2018	2017	2016
Livsmedelskontroll	21	48	33
<i>Totalt</i>	<i>28</i>	<i>52</i>	<i>40</i>

Inom miljötillsynen har vi arbetat mer med förorenade områden och infrastruktur än tidigare. Detta beror framförallt på genomförandet av Västsvenska paketet samt stadens jubileumssatsning för att bygga mer bostäder till 2021. Det är tydligt att det har varit mer störningar för de boende i staden (antalet klagomål som orsakas av buller har ökat med 15 procent) och dessa klagomål är ofta kopplade till olika byggprojekts påverkan på omgivningen. Hög byggtakt innebär att åtgärder för att minimera störningarna för omgivningen inte alltid vidtas och då är vårt arbete med tillsyn viktigt.

Inom livsmedelskontrollen har det bedrivits ett utvecklingsarbete med kvalitetsfokus. Det har inkluderat test av två nya roller. Under 2018 har all handläggning av inkommande ärenden hanterats av två servicekoordinatorer (erfarna inspektörer). Syftet är att förbättra arbetsmiljön, samt att höja såväl produktivitet som kvalitet. Detta har blivit mycket framgångsrikt och vi har nu ökat till fyra service koordinatorer, så att de också kan hinna med merparten av det kontroller som krävs som ett resultat av att ärendet inkommit. Parallellt med detta inrättades uppdragen normerande inspektörer. Dessa, också två till antalet, har haft ett särskilt ansvar för att bevaka förändringar i lagstiftningen. De ska ha djup kunskap om process och rutiner, liksom arbetssätt och metoder. Deras uppgift är att genomföra normerande inspektioner samt att utgöra ett stöd till kollegor och chefer.

Beslut, överklaganden, ärenden och handlingar

	2018	2017	2016
Antal överklagade beslut			
Miljötillsyn	95	104	87
varav beslut om avgifter (fakturor)	53	51	31
Livsmedelskontroll	24	31	51
varav beslut om avgifter (fakturor)	13	13	22
<i>Totalt miljötillsyn och livsmedelskontroll</i>	<i>119</i>	<i>135</i>	<i>138</i>
Antal ärenden			
Miljötillsyn	9 758	9 157	8 030
varav hälsoskydd	2 662	2 746	1 900
varav miljöskydd	4 551	4 404	4 234
varav mark- och vattenskydd	2 531	2 007	1 896
Livsmedelskontroll	8 513	4 159	4 266
Stadsmiljö	907	875	860
<i>Totalt</i>	<i>19 178</i>	<i>14 191</i>	<i>13 156</i>
Ett urval av ärendetyper, antal ärenden			
Tillstånd värmepump	231	224	277
Periodisk kontroll köldmedieanläggning	2 011	1 800	1 792
Klagomål boendemiljö	238	211	232
Klagomål buller	362	315	314
Klagomål livsmedelsverksamhet	257	297	283
Misstänkt matförgiftning	468	444	362

	2018	2017	2016
Miljödiplomering	223	278	289
Antal handlingar			
Miljötillsyn	41 636	38 691	34 386
varav hälsoskydd	16 880	15 669	12 327
varav miljöskydd	12 159	13 295	13 207
varav mark- och vattenskydd	12 510	9 727	8 852
Livsmedelskontroll	18 152	12 467	11 236
Stadsmiljö	4 257	4 337	4 348
<i>Totalt</i>	<i>64 045</i>	<i>55 495</i>	<i>49 970</i>

Inkomna remisser 2018

Antalet inkomna remisser är något högre än 2017 (ökning med sex procent). Man kan notera att remisser som rör planprocessen har sjunkit från 90 stycken (2017) till 58 stycken (2018), samtidigt som bygglov, rivningslov och marklov har ökat från 191 stycken till 223 stycken. Likaså har remisser som rör strandskydd ökat från 15 stycken till 28 stycken jämfört med 2017. Antalet remisser från länsstyrelsen har också ökat från 69 stycken 2017 till 77 stycken i år.

Remisstyper fördelade på avsändare	A	B	C	D	E	Totalt
Övergripande frågor (ej miljö och klimat)	3	3	3			9
Övergripande miljö- och klimatfrågor	18	8	9	3		38
Detaljplan, program, översiktsplan			58			58
Bygglov, rivningslov, marklov			223			223
Strandskydd			28			28
Infrastruktur						0
Frågor kopplade till miljöbalken	3	8	32	73	7	123
Samråd miljöfarlig verksamhet	1	1	27	1		30
Tillstånd ordningslagen		64				64
Alkoholservice			126			126
Frågor kopplade till livsmedelslagstiftningen		5				5
Totalt	25	89	506	77	7	704

A = Kommunstyrelsen

B = Statliga myndigheter (ej länsstyrelsen i Västra Götaland) och departement

C = Kommunala nämnder (ej kommunstyrelsen) och förvaltningar samt övriga

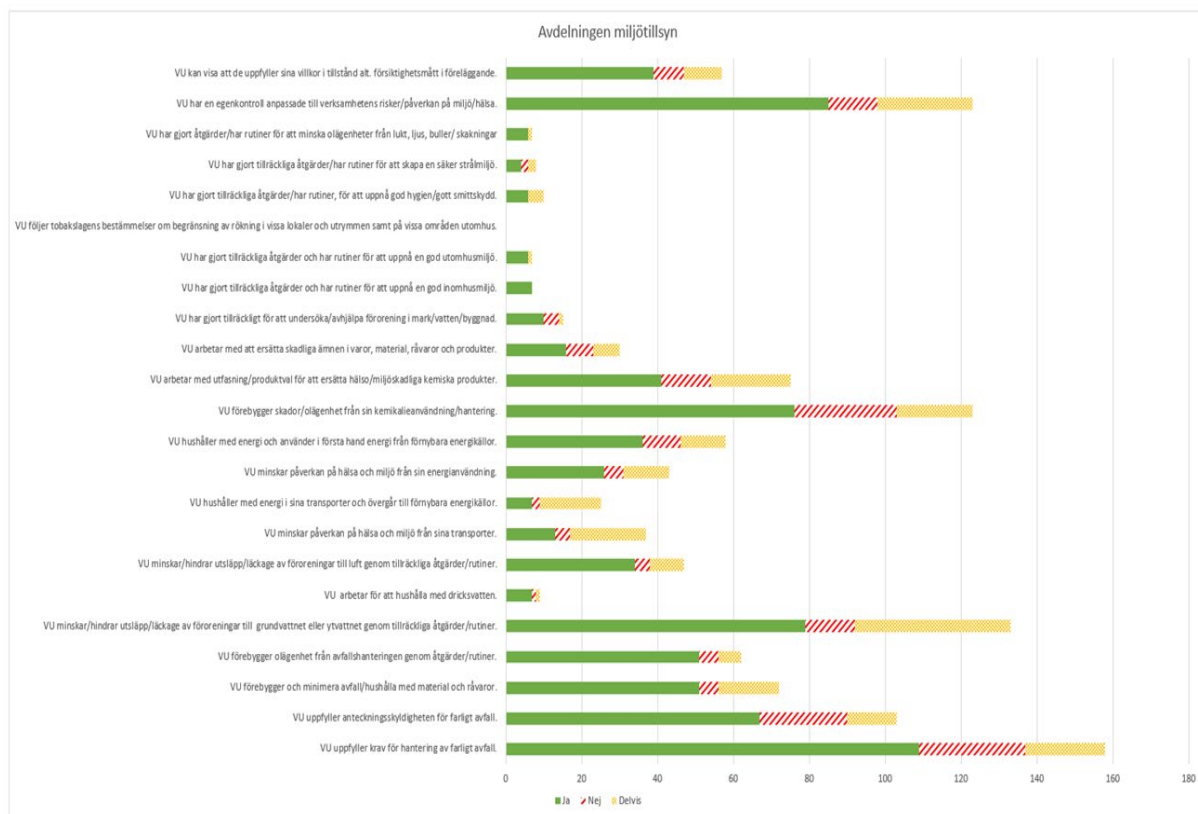
D = Länsstyrelsen

E = Mark- och miljödomstolen

Tillsynsindikatorer

Ett viktigt verktyg för att Göteborg ska kunna nå sina lokala miljömål är att vi tillämpar miljöbalken för att få verksamhetsutövarna att bidra till att målen nås. Sedan ett par år tillbaka utvecklar vi därför tillsynen med målet att den i ännu större utsträckning ska påverka verksamhetsutövarna att genomföra åtgärder i sina verksamheter som gör att de lokala miljömålen kan nås.

Vi har tagit fram tillsynsindikatorer som visar status på miljöarbetet hos de verksamheter vi besöker. På så sätt kan vi identifiera vad vi ska fokusera vår tillsyn på för att verksamhetsutövaren ska uppmuntras att göra ytterligare förbättringar i sin verksamhet. I år har vi för första gången kunnat använda dessa tillsynsindikatorer och nedan visas resultatet av 393 inspektioner. Vi kan dels se vilka områden vi oftast har följt upp, dels se status hos verksamheterna för respektive område. Underlaget är fortfarande för litet för att göra en fördjupad analys. På sikt kommer vi att kunna följa upp hur verksamheter i olika branscher står sig i förhållande till de olika miljöaspekterna. Resultatet som presenteras i figuren nedan visar dock att metodiken som sådan är lovande, och att vi kan använda detta för att ytterligare förbättra effekt och nytta med vårt arbete.

6 Uppföljning av nämndens uppdrag

Uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Uppföljning
Vid rekrytering sträva efter att personalstyrkan på miljöförvaltningen ska spegla befolkningsstrukturen	I förvaltningens rekryteringar av chefer och medarbetare ska kön och etnisk bakgrund beaktas i valet av kandidater där meriter bedöms som likvärdiga. Chefsgruppen ska kvalitetssäkra att vi har en inkluderade rekryteringsprocess som på ett tar upp frågor som rör likabehandling. Förvaltningen tar emot nyanlända med kompetens inom vårt sakområde, men som inte fullt ut behärskar svenska ännu. Detta för att de ska få introduktion arbetslivet och på sikt anställning i vår förvaltning eller på en annan arbetsplats. På så sätt kan vi få en ökad mångfald både på kort och lång sikt.	Uppdraget finns med som en parameter vid varje rekrytering. Kompetens är dock alltid den avgörande parametern för vem som ska rekryteras.
Alla nämnder och styrelser ska utveckla ett samarbete med civilsamhället enligt modellen från Västra Göteborg	För att kunna utveckla ett samarbete med civilsamhället enligt modellen behöver förvaltningen, till att börja med, sätta sig in i modellen och ta kontakt med samarbetspartners.	Miljö- och klimatnämnden har inte något explicit uppdrag i sitt reglemente när det gäller samarbete med civilsamhället. Våra primära målgrupper är för myndighetsutövningen verksamhetsutövare och för de icke lagstyrda uppdragen förtroendevalda och tjänstepersoner. Med detta som bakgrund har vi därför valt att inte prioritera uppdraget så som det är formulerat. Det betyder dock inte att vi inte gjort något. När det gäller verksamhetsutövarna så arbetar vi framförallt med delaktighet inom ramen för stadens arbete med att förbättra företagarklimatet i Göteborg.
Med utgångspunkt från miljömålsuppföljningen precisera åtgärder för vad som krävs för att Göteborgs stad ska kunna nå miljömålen	Detta arbete kommer att genomföras i flera olika steg. Inledningsvis ska vi utveckla de metoder som används för att följa upp på målpuppfyllelsen av stadens lokala miljömål. Här krävs bland annat en kvalitetssäkrad process för all miljöövervakning, där vi tar till vara de data som vi redan samlar in, samt identifierar kunskapsluckor och därefter initierar utökad miljöövervakning som kompletterar med de data som vi idag saknar. Vidare behöver våra metoder för att genomföra analysen utvecklas ytterligare. Målet är att kunna ge en tillräckligt rättvisande bild av nuläget. Utifrån denna nulägesbild kan vi skapa en systematik som syftar till att identifiera de grundläggande orsakerna till de problem som	Behov av utveckling av metodiken som tillämpas vid miljömålsuppföljningen har preciserats i samband med den senaste miljömålsuppföljningen. Utvecklingsarbete av metodiken för uppföljningen och analys kommer genomföras under 2019 som ett särskilt projekt. Miljöövervakningen av luft och buller har uppdaterats vad gäller såväl mjukvara som hårdvara, och beräkningsmetoder. Uppdateringen inom luftövervakningen kommer slutföras under 2019. Inom både luft och buller deltar vi i externa utvecklingsprojekt i samverkan med akademi, näringsliv och andra offentliga aktörer, såväl nationellt som internationellt. Inom den ekologiska miljöövervakningen har behov av en övergripande översyn

Uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Uppföljning
	<p>gör att vi inte når respektive miljömål, och baserat på denna kunskap identifiera de åtgärder som behövs för att på sikt nå våra lokala miljömål. Här kommer omvärldsbevakning för att lära av andra vara en betydande del av arbetet, samt att initiera samarbete med akademien inom områden där det finns brister i kunskapsunderlaget.</p>	<p>identifierats. En översyn som kommer genomföras som ett särskilt projekt under 2019. Vi deltar i flera ansökningar om projekt med externa medel i samverkan med akademi och andra aktörer, nationellt och internationellt, kopplat till ekologisk miljöövervakning som led i att ytterligare uppdatera och utveckla vårt sätt att arbeta.</p>
Miljödiplomering	<p>Miljödiplomering ska erbjudas som ett verktyg att få igång och vidmakthålla ett systematiskt i miljöarbete i samtliga av stadens verksamheter. Parallellt med detta utreds fördelar och nackdelar med att utveckla ett stadengemensamt miljöledningssystem med revision som metod för att styra och följa upp allt miljöarbete.</p>	<p>Arbetet med att erbjuda miljödiplomering fortsätter enligt etablerat arbetssätt där vi är fortsatt aktiva i arbetet på nationell nivå via Svensk miljöbas. Vi ser dock en vikande efterfrågan. Vi arbetar fortsatt med information om miljödiplomering som möjlighet gentemot stadens verksamheter. Under året har inga nya diplomeringar av förskolor eller skolor genomförts. Inte heller har några omdiplomeringar av förskolor och skolor genomförts. Detta som ett resultat av omorganisationen med flytt av förskolor och skolor från stadsdelsnämnderna till förskole- respektive grundskolenämnderna. En utredning om ett möjligt staden-gemensamt miljöledningssystem har genomförts och presenterats under 2018. Den visar att det finns god potential att integrera stadens styrdokument inom miljö och klimat i ett miljöledningssystem för staden.</p>
Miljöförvaltningen ska ta ledarskapet	<p>Miljö- och klimatnämnden och förvaltningen ska ta den roll som krävs för att föra miljö- och klimatarbetet framåt i staden. Det finns en förväntan i staden på ett betydligt tydligare ledarskap i arbetet med att nå delokala miljömålen. Då nämnden inte fattar beslut å andra nämnders och bolags vägnar, behöver andra arbetssätt användas. Hittills har mycket fokus legat på att ta fram program, planer och riktlinjer som till stor del byggts på vad andra nämnder och bolag har indikerat att de kan genomföra. Enbart beslutade planer räcker dock inte. Ett ökat fokus kommer 2018 ligga på att genomföra utredningar med djupgående analyser, som syftar till att förstå de bakomliggande orsakerna till de miljöproblem som vi har och</p>	<p>I de utredningar som gjorts under 2018 och som presenterats under året, eller blir klara till nämnden i mars 2019, har fokus varit på att identifiera behov och möjligheter för vad en kommun kan och förväntas göra. men också att lämna förslag på vem som kan och bör ta ansvar för vad i nästa steg. Under 2018 har behov av staden-gemensamt miljöledningssystem lyfts fram där miljöförvaltningen har en ledande roll och där arbetet kommer fortsätta under 2019. En översyn av nuvarande miljömålssystem har lyfts fram, vilket kommer att genomföras under 2019. Uppdatering av Göteborgs stads miljöprogram har genomförts och miljöförvaltningen har lagt grunden till att kunna ta ett</p>

Uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Uppföljning
	<p>baserat på detta identifiera åtgärder där staden har rådighet och som bedöms vara effektiva på såväl kort som lång sikt. Åtgärder bör, i så hög utsträckning som möjligt, vara av karaktären att de skapar möjligheter, snarare än att de lägger hinder för den utveckling av staden som behövs. För att nå stadens miljömål krävs åtgärder både på nationell och internationell nivå. Just nu pågår ett arbete på nationell nivå för att anpassa miljömålssystemet till FN:s globala hållbarhetsmål. Bland annat kommer nya etappmål att tas fram. Förvaltningen kommer att följa detta arbete och på motsvarande sätt ta fram underlag för beslut om motsvarande anpassning av de lokala miljömålen, inklusive se över etappmålen. Konkret kommer detta betyda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifiera kunskapsluckor och initiera utredningar med fokus på utmaningarnas omfattning och bakomliggande orsaker. - Identifiera effektiva åtgärder, metoder och samverkansformer som möter stadens utmaningar och driver miljöarbetet framåt. - Bedriva revision som främjar miljö- och klimatarbetet i staden. - Vara stadens experter inom miljö- och klimat och leverera såväl kunskap som verktyg som kan tillämpas i staden. - Utveckla publiceringen av öppna data. Under 2018 kommer följande områden vara i fokus: - Ta fram en åtgärdsplan för stadens vattenförekomster i linje med lagkrav i vattendirektivet och marina direktivet. - Fortsätta arbetet med att ta fram ett åtgärdsprogram för att 1,5-gradersmålet ska kunna nås. - Ta fram underlag för en lokal livsmedelsstrategi för Göteborgs samhället - Utveckla den miljömålsstyrda tillsynen vidare. 	<p>tydligare ledarskap i genomförandet av det från 2019. I utredning om åtgärdsplan för stadens vattenförekomster föreslås att en vattenplan tas fram för staden där miljöförvaltningen tar en ledande roll. Under 2018 har vi omarbetat förslaget till program för biologisk mångfald för Göteborgs stad. Programmet kommer färdigställas under 2019 där miljöförvaltningen har en drivande roll. Med utredningen "Fossilfritt Göteborg - vad krävs?" som utgångspunkt gick arbetet med klimatstrategiska programmet in i ett nytt skede där miljöförvaltningen avser att återstarta strategigrupper för de olika strategiområdena inom programmet. På samma sätt kommer utredningarna om hur vi ska nå miljömålet "giffri miljö" och om hållbar mat i Göteborg, och som kommer att presenteras i mars 2019 att innehålla förslag till fortsatt arbete där miljö- och klimathälsheten kan ta ledningen på olika sätt. Utredningen om hållbar mat i Göteborg relaterar också till utveckling av det arbete som nämnden ansvarar för inom pedagogiska odlingar och lärande hållbara måltider. Inom giffri miljö har vi uppdaterat kemikalieplanen under 2018 och driver arbetet i staden genom bland annat ett kemikalieråd. Utredningens fokus har varit på nästa relevanta steg med störst effekt för att nå miljömålen. Under 2018 har det i staden identifierats behov av en övergripande arena för strategiska miljöfrågor. Miljöförvaltningen har inför 2019 lagt grunden för en stadsgemensam utvecklingsgrupp för miljö. Gruppens arbete kommer starta från 2019 som central del i uppdraget att driva och samordna ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Inom internationell samverkan tar vi nu ökat ansvar genom att vi ansvarar för koordineringen av Eurocities miljöforum för stadens räkning och är aktiva inom flera arbetsgrupper inom Eurocities.</p>
Miljöstimulansmedel	Miljöstimulansmedlen (totalt 17,5 miljoner kronor) kommer att	En fördjupad uppföljning av de projekt som tilldelades

Uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Uppföljning
	<p>fördelas enligt tidigare beslut i nämnden. Detta innebär att 5 miljoner reserveras för åtgärder inom ramen för uppdraget om förekomst av miljögifter i vattendrag. 12 miljoner kronor fördelas efter öppen utlysning av medlen. Återstående 0,5 miljoner kronor avsätts för miljöförvaltningens administration av medlen. Nämnden kommer inte söka några egna medel. Detta grundar sig på att vi bedömer att dessa medel kommer att göra större nytta som stimulans i de förvaltningar som inte har miljö- och klimatfrågan som kärnuppdrag. Undantag är de medel som avsatts för arbetet med miljögifter i vattendrag, där åtminstone delar kan komma att användas internt på förvaltningen. Utöver arbetet med att fördela de medel som beslutats kommer vi att utreda möjligheten att förändra processen med miljöstimulansmedel för att öka effekt och nytta.</p>	<p>miljöstimulansmedel under 2018 presenteras i samband med U1 2019. Några miljöstimulansmedel har inte delats ut för 2019.</p>
<p>Förvaltningen ska prioritera arbetet med stadens miljömål</p>	<p>I den detaljerade verksamhetsplaneringen kommer alla delmål och till dessa kopplande aktiviteter bedömas utifrån om de kommer att bidra till att miljömålen kan nås. I övrigt se uppdrag kring miljömålsuppföljningen och åtgärder som krävs för att miljömålen ska nås ovan.</p>	<p>Såväl miljötillsynen som den icke lagstyrda verksamheten med miljöövervakning samt drivande och samordning av stadens miljöarbete, har alltid stadens och nationens miljömål i fokus. Miljötillsynen har under året fortsatt arbetet med att styra tillsynen mot att miljömålen ska nås genom att följa upp tillsynen via så kallade tillsynsindikatorer (se bild i kapitel 5). I arbetet med verksamhetsplanering inför 2019 har avdelningen för Stadsmiljö arbetat med att bedöma potentiell effekt av mål och aktiviteter i relation till miljömålen.</p>
<p>Förvaltningen ska effektivisera och knyta ihop program och strategiska dokument rörande miljö- och klimatarbetet i staden</p>	<p>Under 2018 kommer vi fortsatt arbete med den utredning som syftar till att utreda för- och nackdelar med ett hållbarhetsprogram för Göteborg, som skulle inkludera alla tre hållbarhetsdimensionerna. Arbetet genomförs både som en omvärldsbevakning och som en intern analys av vad som idag hindrar oss från att få önskvärd effekt på vårt arbete. Förvaltningens ansvar ligger inom den ekologiska dimensionen men vi arbetar efter hypotesen att samordning med det utvecklingsarbete som pågår inom den sociala och</p>	<p>Utredningen om styrning och ledning av den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling i Göteborg har presenterats för nämnden i juni 2018. Utredningen lade grund för fortsatt arbete och används också som referens för flera av de övriga utredningar vi gör. Ett led i fortsatt arbete med att driva och samordna den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling är att fördjupa samordningen med arbetet som sker inom den ekonomiska och sociala dimensionen. Detta har påbörjats under 2018 genom kontakter med relevanta</p>

Uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Uppföljning
	ekonomiska dimensionen kommer att leda till betydligt större effekt och nytta för dem vi är till för. Samarbete med andra relevanta aktörer inom staden kommer att inledas under 2018.	personer, identifiering av prioriterade arenor och aktiviteter att ytterligare engagera oss i. Fokus har varit på Jämlikt Göteborg, det näringslivsstrategiska programmet och Gothenburg Climate Protocol.

7 Uppföljning av intern kontroll

Kontrollområde	Åtgärder för att minimera eller undanröja risker	Uppföljning
Förändring och förbättring	Följa upp föregående års utbildning i förändringskommunikation för att se om den har haft önskad effekt. Säkerställa att det finns en kommunikationsplan inför eventuella förändringar. Utvärdera genomförda förändringar främst med avseende på kommunikation.	Kontinuerligt arbete som pågår. Uppföljningen visar att vi är medvetna om vikten av att kommunicera på ett effektivt sätt och respektive avdelningsledningsgrupp har nu ett utpekat kommunikationsstöd som stöttar i arbetet.
Informations-säkerhet	Fortsätta kartlägga samtliga arbetsprocesser. Utse informationsägare för respektive process. Kartlägga och säkerhetsklassa informationstillgångarna.	Arbetet har pågått under året om dock i något lägre takt än planerat på grund av införande av nytt ärendehanteringssystem. Arbetet kommer att intensifieras under 2019 i form av ett strategiskt utvecklingsprojekt.
Processer och arbetssätt	Fortsätta kartlägga, analysera och vid behov utveckla processerna. Utveckla våra arbetssätt. Säkerställa att fastställda rutiner följs. Förstärkning av förvaltningens controllerfunktion.	Kontinuerligt arbete som pågår. Förvaltningen har nu två verksamhetscontrollers, samtidigt som biträdande direktörs uppdrag renodlats för att ännu mer fokusera på planering och uppföljning, samt utveckling av verksamheten som resultat av detta.
Resultatanalys	Fortsatt utveckling och implementering av en systematik/metod/verktyg för att analysera verksamheten. Avsätta resurser för analys. Utbilda chefer och nyckelpersoner i verksamhetsanalys. Förstärkning av förvaltningens controllerfunktion.	Biträdande direktörens uppdrag har renodlats för att ännu mer fokusera på planering och uppföljning, samt utveckling av verksamheten som resultat av detta. Förvaltningen har nu två verksamhetscontrollers.
Intern kommunikation	Ta fram en strategi för intern kommunikation. Ta fram tydliga riktlinjer för intern kommunikation.	Arbetet pågår och ett förslag till kommunikationsstrategi är under behandling i förvaltningsledningen.
Uppdrag och ansvar	Säkerställa att det finns uppdragsbeskrivningar för alla medarbetare. Säkerställa att uppdragsbeskrivningarna är kommunicerade och att uppdragen genomförs enligt beskrivningarna.	Uppdragsbeskrivningar finns för samtliga medarbetare. Övriga uppdrag är kontinuerligt arbete som fortskrider enligt plan.
Krisberedskap	Säkerställa att våra rutiner är uppdaterade och väl kända bland våra chefer och medarbetare. Genomföra krisberedskapsövningar.	Detta är ett kontinuerligt arbete som pågår enligt plan.
Handläggning av ärenden	Utbilda och informera om riktlinjer och rutiner för handläggning. Förbättra/utveckla handläggningen utifrån resultatet av processkartläggningen. Utveckla rutiner för kvalitetssäkring. Utveckla rutiner för uppföljning av att riktlinjer och rutiner följs.	Kontinuerligt systematiskt arbetet som pågår enligt plan på respektive avdelning.
Förändring och förbättring	Chefsgruppen utvärderar kontinuerligt de förbättringsåtgärder som har genomförts och effekterna av dessa.	Kontinuerligt arbete som pågår. Uppföljningarna har visat att våra arbetssätt utvecklas men också att det finns mer att göra.

8 Uppföljning av handlingsplan för arbetsmiljö och hälsa

Miljöförvaltningens plan för arbetsmiljö och hälsa tar sin utgångspunkt i de mål och uppdrag som finns i Göteborgs Stads budget för 2018:

Till grund för att identifiera de aktiviteter som ska genomföras enligt miljöförvaltningsplan för arbetsmiljö och hälsa ligger:

- resultatet från medarbetarenkäten
- förvaltningsövergripande riskbedömning på arbetsmiljöområdet
- avdelningarnas arbetsmiljöronder
- förvaltningens uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Direktören är ansvarig för arbetsmiljön vid miljöförvaltningen. Uppgifts- och ansvarsfördelning till avdelningscheferna från direktören är skriftlig och följer den fastställda arbetsordningen vid förvaltningen.

Avdelningschefen är ansvarig för arbetsmiljön på avdelningen. Uppgifts- och ansvarsfördelning från avdelningschefen till enhetschefen är skriftlig och följer den fastställda arbetsordningen vid förvaltningen.

Enhetschefen är ansvarig för arbetsmiljön på enheten och har kunskaper om lagar, avtal, rutiner och riktlinjer som har betydelse för arbetsmiljö- och hälsoarbetet.

Enhetscheferna har ansvar för, samordnar och driver arbetsmiljöarbetet och skapar en god arbetsmiljö genom att verka för medverkan och delaktighet från medarbetarna

Alla medarbetare har ansvar att aktivt medverka i arbetet med att ha en god och säker arbetsmiljö.

Uppföljning av planen i Årsrapport 2018 avser aktiviteter som faller inom avdelningschefernas och enhetschefernas område.

Område	Åtgärd enligt plan	Ansvar	Status per 31 december 2018
Systematiskt arbetsmiljöarbete	Riskbedömning och handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet på avdelningsnivå	AC	Avdelningarna arbetar systematiskt med arbetsmiljön och har genomfört både riskbedömningar och tagit fram handlingsplaner för det egna arbetsmiljöarbetet.
Frånvaro och ohälsa	Minska stress på grund av oplanerad frånvaro och ohälsa	EC	Arbetet sker genom att kontinuerligt följa fördelningen av arbetsuppgifter och reagera när det behöver göras omprioriteringar på grund av till exempel oplanerad frånvaro. För att minska sårbarheten har vi arbetat med teamutveckling och ansvar på gruppnivå, samt med att säkerställa att det finns backup för alla nyckelroller och nyckeluppdrag.

Transporter i tjänst	Säkerställa att medarbetarna har den kunskap som behövs vid transporter som sker i tjänst	EC - stöd	Arbetet sker genom att bilar och cyklar servas regelbundet. Vi säkerställer också att rutiner finns, att dessa är kända och att det påminns om säkerhetsaspekten vid medarbetarsamtal. Nya medarbetare har gått kursen "säker bilförare", vilket också har erbjudits till övriga medarbetare som repetition. Alla medarbetare som önskat har kunnat gå kursen "säkrare cykling".
Medarbetarnas möjlighet att påverka arbetet	Följa upp arbetsbelastning, återhämtning och balans i arbete och resten av livet	EC	Arbetet sker genom regelbundna avstämningar med medarbetare både individuellt och på APT. Tydliga rutiner har skapats för att minska stressen bland annat genom att skilja på planerad och händelsestyrda uppdrag. En rutin har tagits för att förtydliga och öppna för möjligheten för medarbetare att arbeta på annan plats än kontoret
Arbetsmiljökunskap	Säkerställa att medarbetarna har tillräcklig arbetsmiljökunskap	EC	Arbetet sker bland annat genom regelbundna inslag av arbetsmiljöfrågor på APT och avdelningsmöten samt vid introduktion av nya medarbetare och i de individuella medarbetarsamtalen.
Våld, hot, kränkningar, trakasserier	Ta upp frågor som rör våld, hot, kränkningar, trakasserier och otillåten påverkan	EC	Frågor om rör våld, hot, kränkningar, trakasserier och otillåten påverkan tas upp på alla avdelningar i samband med avdelningsmöten. Fokus på våld och hot ligger dock främst på avdelningarna för tillsyn och kontroll där alla nya medarbetare går en studiecirkel i ämnet, som en del av deras introduktion. Medarbetarna har alltid en grundkompetens i frågan och gör en riskbedömning innan de går ut på inspektion, enligt gällande rutin.

			Gäller det kränkningar och trakasserier har förvaltningens medarbetare varit med och tagit fram vårt "VI-dokument". Detta är ett dokument med spelregler för hur vi ska vara mot varandra.
--	--	--	--

9 Uppföljning av plan för likabehandling

Direktören har det yttersta ansvaret för att arbetet med att likabehandling genomförs på ett framgångsrikt sätt i förvaltningen. Förvaltningsledningen har det övergripande uppdraget för arbete som påverkar likabehandling och ska säkerställa att frågorna inkluderas i verksamheten och inte hanteras som separata frågor.

Avdelningscheferna/enhetscheferna ansvarar för att frågor om likabehandling blir ett naturligt inslag i verksamheten och att arbetet integreras i verksamhetsplaner, arbetsmiljöarbete, medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar och vid rekrytering.

HR-avdelningen ansvarar för att en likabehandlingsplan upprättas och den förankras i verksamheten, samt att arbetet utvärderas och planen revideras årligen. Alla medarbetare har ansvar att aktivt medverka i arbetet med likabehandling.

Uppföljning av planen i Årsrapport 2018 avser aktiviteter som faller inom avdelningschefernas och enhetschefernas område.

Område	Åtgärd enligt plan	Ansvar	Status per 31 december 2018
Mänskliga rättigheter	Medarbetare får möjlighet att besöka Westpride - HBTQ -festivalen på arbetstid.	EC	Medarbetare som så önskade har haft möjlighet att delta på Pride/HBTQ festivalen på arbetstid
Mänskliga rättigheter	Innehållet i likabehandlingsplanen ska informeras och diskuteras på APT	AC/EC	Likabehandlingsplanen har informerats om och diskuterats på avdelningarnas APT
Jämlik stad	Förebyggande arbete för att motverka diskriminering	D/BD/A C/EC	Chefer och HR har kompetens i normmedveten rekrytering. Vi tillämpar klarspråk i såväl vår muntliga som skriftliga kommunikation. Tolk och översättning av dokument anlitas vid behov. Flertal medarbetare har gått eller erbjuds att gå en kurs i kommunikation och bemötande där diskrimineringsaspekterna ingår. Frågor kring diskriminering tas upp på APT (ingår i planen för arbetsmiljö och hälsa).
Rekrytering	Beakta kön och etnisk bakgrund vid rekrytering	EC/HC	HR-specialist medverkar i alla rekryteringar för att kvalitetssäkra och undvika omedveten diskriminering vid rekrytering.
Rekrytering	Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp	D/AC	Vid rekrytering av chefer tas detta i beaktande.

Rekrytering	Kvalitetssäkring av rekryteringsprocessen	HC	Kvalitetssäkring av rekryteringsprocessen sker genom att en HR-specialist alltid medverkar. Hen säkerställer att samma rutiner följs vid varje rekrytering och att stadens process efterlevs.
Rekrytering	Utvärdera stöd till chefer i form av att HR-specialist deltar i hela rekryteringsprocessen vid alla rekryteringar	D/HC	Se ovan. Cheferna anser att HR stödet är oumbärligt vid rekryteringar och att det har ökat kvaliteten i processen.
Rekrytering	Ta emot nyanlända med kompetens inom vårt sakområde.	AC/HC	Förvaltningen arbetar med att möjliggöra att ta emot nyanlända med kompetens inom vårt sakområde.

10 Uppföljning av strategi för kompetensförsörjning

Miljöförvaltningen står, som flera andra arbetsgivare, inför utmaningar när det gäller den framtida kompetensförsörjningen för att vi ska kunna genomföra vårt uppdrag, nå våra mål och uppfylla vår vision. Det är därför ytterst viktigt att vi har en strategi för hur vi ska klara vår kompetensförsörjning i framtiden.

Genom att arbeta med kompetensförsörjning på ett strukturerat sätt, möjliggör vi för förvaltningen att på kort och lång sikt säkerställer att vi har den kompetens som krävs för att genomföra våra uppdrag och nå våra mål, samtidigt som vi fortsätter att vara en konkurrenskraftig och attraktiv förvaltning. Vi behöver även ha viss beredskap för omställning på bästa möjliga sätt i situationer där neddragning av viss verksamhet kan bli nödvändig.

Följande strategiska mål har identifierats för att Miljöförvaltningens kompetensförsörjning ska bli framgångsrik och säkerställa att vi i framtiden har de kompetenser som vi behöver

Uppföljning av strategin i Årsrapport 2018 avser de strategiska målen.

Område	Strategi	Ansvar	Status per 31 december 2018
Attraktiv arbetsgivare	Att vi uppfattas som en attraktiv arbetsgivare så att vi kan attrahera kommande generationer av medarbetare som har delvis andra värderingar än dagens medarbetare	D/BD/A C/EC	Miljöförvaltningen står, som flera andra arbetsgivare, inför utmaningar när det gäller den framtida kompetensförsörjningen för att vi ska kunna genomföra vårt uppdrag, nå våra mål och uppfylla vår vision. Vi behöver tänka nytt kring hur våra uppdrag ska utföras och organiseras i framtiden utifrån våra medarbetares kompetens och verksamheternas behov av utveckling och förändring, samt digitalisering och teknikutvecklingen. Samtidigt som vi fortsätter att vara konkurrenskraftig och attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs och vill arbeta kvar.
Utveckla arbetsformer/arbetssätt	Att utveckla våra arbetsformer/arbetssätt så de möter kraven på en modern förvaltning där medarbetarna kan påverka beslut som rör dem själva och organisationen, planera sitt arbete och anpassa sin arbetstid.	D/BD	Under året har det pågått utveckling av ett planeringsverktyg för miljötillsynen. Verktyget bygger på de principer som redan används av livsmedelskontrollen, och gör det enkelt för medarbetare och chefer att se vilka verksamheter som ska ha kontroll. Detta gör att det blir enklare för medarbetarna att planera sina

			inspektioner. Verktuget testas nu i praktiken på en av enheterna.
Rekrytering	Rekryteringar av nya medarbetare ska svara mot framtidens behov av kompetenser och alltid ses i ett helhetsperspektiv	AC/EC/HC	Chefer får stöd av en HR-specialist för att kunna se helhetsperspektivet för förvaltningen. Förvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering. En GAP-analys genomförs av cheferna och omvärldsbevakning sker för att följa samhällets trender.
Introduktion	Introduktionen av nya medarbetare ska säkerställa förståelse av vårt uppdrag och vår vision, samtidigt som man introduceras i hur vi arbetar och prioriterar i vår vardag	AC/EC/HC	Genomförandet av onboardingprojektet ska skapa den röda tråden i och kvalitetssäkra rekryterings- och introduktionsprocessen.
Kompetensutveckling	Kompetensutvecklingen av medarbetarna ska säkerställa att respektive medarbetare får den kompetensutveckling som de har behov för, dock ur förvaltningens perspektiv	AC/EC	Medarbetarnas behov av kompetensutveckling identifieras vid medarbetarsamtalen, och skrivs ned i den individuella planen. Kompetensutveckling handlar inte enbart om ökad sakkunskap utan också om hur medarbetaren kan tillämpa sin kompetens genom att använda både sin kunskap och sina färdigheter. Medarbetare och chef har ett gemensamt ansvar för medarbetarens kompetensutveckling. Huvudansvaret för genomförandet ligger dock hos medarbetaren som har ansvar för att utveckla sin kompetens. Samtidigt som chefen ska skapa förutsättningar genom bland annat se till att tiden kan avsättas. Det är också medarbetarens ansvar att följa utvecklingen inom sitt yrke.
Avslut	Uppföljningen när medarbetare slutar ska säkerställa att både positiva och negativa erfarenheter tas till vara och påverkar den fortsatta utvecklingen av förvaltningen	AC/EC/HC	Avgångssamtal hålls både av chef och HR-specialist. HR-specialisten kvalitetssäkrar samtalen genom att

			ställa samma frågor oberoende av var medarbetaren har arbetat. Resultatet sammanfattas i en rapport som kommuniceras med nämnden. Resultatet utgör också underlag för identifiering av fortsatt utvecklings- och förbättringsbehov.
--	--	--	---

11 Förvaltningens utvecklingsarbete

Förvaltningen har identifierat sex utmaningar om måste hanteras för att förvaltningen ska kunna utvecklas till en modern och effektiv förvaltning, som gör största möjlig nytta för dem som vi är till för.

1. Att bli en modern miljöförvaltning som möter framtida behov hos dem som vi är till för inom vårt ansvarsområde; politiker, boende, besökare och företagare.
2. Att utveckla nya arbetssätt som gör att vi kan omsätta de politiska målen och uppdragen till högkvalitativt arbete som har effekt och leder till nytta.
3. Att mäta effekt och nytta för att ytterligare kunna förbättra våra arbetssätt.
4. Att ha medarbetare som är delaktiga i utvecklingsarbetet utifrån sina kompetenser och erfarenheter.
5. Att utveckla ledarskapet genom att gemensamt arbeta med kompetensutveckling, rekrytering, introduktion med hög kvalitet, en bra lönebildning.
6. Att utveckla samverkan mellan arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna med fokus på verksamhetsutveckling och nya arbetssätt.

Förvaltningen har för att möta dessa utmaningar tagit fram tre strategiska utvecklingsmål, med målar 2025, som ska vägleda oss i vårt arbete.

- Verksamhet i världsklass
- Förebild och föregångare i världen för strategiskt hälso- och miljöarbete
- Stadens bästa arbetsplats

Dessutom har vi under 2018 identifierat ett antal delmål som ska nås inom en kortare tidshorisont (1-3 år) eller som är en delmängd av det övergripande målen.

Verksamhet i världsklass

- Vi gör positiv skillnad för vår stad varje dag
- Vår verksamhet är effektiv och rättssäker samt väl planerad och genomförd
- Våra system och tjänster är digitaliserade, enkla och tillgängliga
- Vi har ett utvecklat samarbete med andra i staden och regionen

Förebild och föregångare i världen för strategiskt hälso- och miljöarbete

- Vi är en modern miljöförvaltning som driver på och utvecklas i samklang med samhällsutvecklingen
- Vi är en myndighet med ett starkt förtroende lokalt, nationellt och internationellt
- Vi skapar förutsättningar för andra att utveckla (att göra rätt)

Stadens bästa arbetsplats

- Vi arbetar tillsammans och känner att det vi gör bidrar till samhällsnytta
- Vi har stadens bästa arbetsmiljö
- Vi har rätt kompetenser och kan utvecklas till vår fulla potential

Det konkreta utvecklingsarbetet ska ske inom ramen för strategiska utvecklingsprojekt. Under 2018 har nio projekt pågått i varierande intensitet. Några exempel från dessa nämns nedan:

- Införandet av ett nytt ärendehanteringssystem EDP Vision har tagit relativt stora resurser i anspråk, men har också varit framgångsrikt. Systemet infördes under hösten med förhållandevis liten påverkan på produktionen, och är nu på väg över i en förvaltande fas.

- Införande av aktivitetsbaserade arbetssätt har också på ett effektivt och framgångsrikt

sätt bedrivet i projektform under året.

- Förstärkt informationshantering bedrevs i projektform under våren 2018 och resulterade i grunden för att nämnden klarar baskraven inom GDPR.
- Implementering av en ny standardiserad e-tjänst för registrering av livsmedelslokaler inom ramen för SKL:s modell för "Serverat" har genomförts tillsammans med nämnden för konsument och medborgarservice.
- Projektet som handlar om det gränslösa arbetslivet har startats upp bland annat genom att två studenter från Handelshögskolan skrev sitt examensprojekt med fokus på behovet av att "stabiliseras det gränslösa arbetslivet" och med förvaltningen som sitt case.
- Onboardingprojektet har startat upp med fokus på att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen och förstärka introduktionen av nya medarbetare.

Miljöförvaltningen

Box 7012, 402 31 Göteborg

Tel vx: 031-365 00 00

E-post: miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se

